

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Museum-körut 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/3 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Magyar flastrom.

Budapest, június 27.

(K.) A kormány háta mögül ma egy horvát képviselő azt hirdette, hogy a jövő generációt az egységes magyar államhoz hűségesebb szellemben kell nevelni, mint ez a mai. Valaki azt kiáltotta közbe, hogy erről a horvát iskolákban kell gondoskodni. S akkor a horvát képviselő egész felsőbb oktatási rendszert fejtett ki. A kormánynak legyen rá gondja, hogy a horvát főpapság sorában ne legyen helye olyan férfiaknak, akik az egységes magyar államhoz való hűség szempontjából nincsenek föltétlenül kipróbálva. A magyar állam se szállításokra, se egyáltalán bármely munkára ne szerződjék olyan horvátokkal, akik nem absolute megbízhatók. A magyar állam még trafikengedélyt se adjon olyanoknak, akik tanuságát nem szolgáltatták az egységes magyar hazához való hűségüknek. S hogy a jövő generáció ellen semmiféle kifogás se lehessen, gondoskodjék a magyar állam annak a törvénynek végrehajtásáról is, mely a horvát iskolákban a magyar nyelv oktatását kötelezővé teszi. Ha másként nem lehet, anyagi érdekszálakkal kössük le a mai generációt és hogy a jövőben erre már ne legyen szükség, tegye a magyar állam kötelezővé a magyar nyelv oktatását. Egyelőre pedig az legyen a jelszó: „a magyar állam igazságos ugyan mindenki iránt, de előnyököt csak

olyan horvátoknak nyújt, akik föltétlenül hivei az egységes magyar államnak.“

Ezért a kioktatásért Budapesten taps, Zágrábban ablakbeverés jár ki. Az egyiket Kovacevics István ma délelőtt már megkapta, a másíkról ugyan még nem jön hír, de az se fog elmaradni. Mi magunk se tagadjuk, hogy szívesen hallgattuk a horvát képviselő oktatását, noha a tapasztalás azt a szkeptikus kérdést intézi hozzánk, hogy „vajjon mért beszélt így ez a becsületes horvát?“ Mert a tapasztalás azt látszik igazolni, hogy amikor egy horvát képviselő feltűnően magyar hazafias beszédet mond: vagy jóvá akar tenni valamit, ami lángra gyújtotta a kedélyeket, vagy készül valami, amitől a kedélyek lángba borulhatnak. Szóval: a horvátok magyar hazafisága vagy jóvátevő, vagy előrelátó taktika, csak nem igazi hazafiság. S a szkepszis most is arra figyelmeztet bennünket, hogy a horvátoknak lehet valamelyes okuk a magyar hazához való hűségük hangosabb hirdetésére, mert a pénzügyi kiegyezés kérdésében győzött a horvát álláspont és félő, hogy a magyar parlamentben kegyetlen rekriminációk eshetnek miatta. S hogy a bizottságban már kivívott győzelmet a parlament ne másítsa meg, azért érdemes a jó magyarok nemzeti hűségét egy kicsit legyezgetni. Érdemes kioktatni a magyar államot, hogy vigyázzon a horvát papokra, törődjék a magyar nyelv kötelező okta-

tásáról meghozott törvény végrehajtásával, ne adjon másoknak anyagi előnyököt, csak akik kipróbált hivei az egységes magyar államnak, s egyáltalán úgy iparkodjék meggyerni a mai és jövő horvátokat, ahogy legkönnyebben és legbiztosabban lehet. Sőt hogy a magyar parlament ellenzéke külön is meg legyen elégedve, érdemes a nagy obstrukció után három hónappal még azt is concedálni egy horvát képviselőnek, hogy a magyar vezényleti nyelv behozatala a közös hadsereg keretében se tartozik a lehetetlenségek közé. No már ez a támogatás, ha későn jön is, csak nem fogja hidegen hagyni az obstrukció elkeseredett hőseit? S ha mindenkinek mondott valami kellemeset a horvát: — a parlament csak nem fog akadékoskodni a pénzügyi egyezményben győztes horvátokkal szemben?

Nem akarjuk azt állítani, hogy ez a szkepszis teljes mértékben jogosult Kovacevics Istvánnal szemben is. Tudjuk róla, hogy főispán korában is, különben is őszinte hűve volt az egységes magyar államnak. Csak azt találjuk kissé feltűnőnek, hogy rég elhangzott s rég el is felejtett beszédekkel éppen most tartotta szükségesnek polemizálni s a magyar állam kioktatására éppen ezt az időt tartotta legalkalmasabbnak. Igaz ugyan, hogy a horvátok az obstrukció alatt ismételtelen hangsúlyozták, hogy míg az obstrukció vízözöne tart, csak galambokat szabad a bár-

TÁRCA

A valóság hazugságai.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Feszli Géza.*

Az ellenmondások korát éljük. A bűnnek valamint az erénynek formáikhoz kötött fogalmi kilépnek kolonjaikból és — mintha francia négyest járnának — helyet cserélgetnek. Egyre másra gyarapodnak ama jelenségek, melyek arra a sajátos végeredményre mutatnak, hogy ma már — bármily különösen hangozzék is — hazudik! . . . Minden ellenmondás valamelyes cáfolatot tartalmaz, amennyiben két igazság, két jelentőség, két irányzat közül az egyiket megőrli. Így tehát maga az Élet, vagyis maga a valóság is hazudik, valahányszor oly eseményeket dob felszínre, melyek ellenkeznek azokkal az alapvető igazságokkal, melyeken a társadalmi együttélés vagyis az Élet nyugszik.

Ilyetén ellenmondások, cáfolatok, föllentések egész sorozatát nyújtja az a nagykikindai esemény, melyet — bekezdésül említsük meg ezt is — az esküdtseknek kellett ugyan elbírálnia, de nem Nagykikindán, hanem — Szegeden . . . Mentül alaposabban ismeri az ítélkező az általa elbírálandó ügyet, annál valószínűbb, hogy ítélete igazságos leend. Nagykikindán mindenki

alaposan ismerte az ügynek szereplőit, ezeknek értékét, jellemét, egymáshoz való viszonyát! — Így tehát egy olyan bíróságot kellett delegálni, mely mindezt — nem ismeri.

Szegeden nem tudták, hogy ki volt Eremita Pál; ma már országosra tudja mindenki. Foglalkozására nézve: uzsorás és társadalmi állása tekintetében: törvényhozó. A bűnperben mint áldozat jutott szerephez, akit ugyanis megölték az — áldozatok. A Sibil testvérek tudvalevőleg az életétől megfosztott áldozatnak vagyonukból kifosztott áldozatai.

És e bűnperben a mi rokonszenvünk — aligha akad kivétel — majdnem hogy ölelkezik a gyilkosokkal! Ellenszenvünk pedig — egyöntetűnek látszik a közvélemény ebben is — haragos megvetéssel tekint az életből kispert áldozatnak véres alakja felé. No de hát az érzés végre is független és szabad. Rokon- vagy ellenszenvünket nem kormányozhatja se szabályrendelet se törvény. Ellenben a törvényszerű eseményeknek úgy kell alakulniuk, a folyományoknak úgy kell bekövetkezniök, amint azt a jogrend, az erkölcs, a törvény előírja. És ime: a Sibil testvérek, e vad és vallásos parasztok még csak a képviselői mandátum ellen sem vétettek azáltal, hogy egy népképviselőt nyílt utcán úgy ütöttek le és úgy öltek meg, mint ahogy azt önvédelemből meg szokta cselekedni az ember . . . egy veszett kuttyával.

Talán önvédelem volt ez is? — A Sibil testvérek részéről nem! Azok bosszúból cselekedtek! Ugy lehet azonban, hogy édesmindnyájank rokon- és ellenszenv, mely ebben az utcai kivégzésben oly sajátos módon foglal állást: talán önvédelemből fakadt. Ugy lehet, hogy a védekezésnek ösztönzerű érzete terelte a közhangulatot egy befolyásos törvényhozóknak gyilkosai mellé. . . Igen! Ez itt a közvélemény kialakulásának egyik rugója. Bátran merjük állítani, hogy egyenesen azért helyezkedett a gyilkosok pártjára az ország közérzése, mert egy olyan törvényhozónak életműködésében, amilyenek ez a bűnper az áldozatot mutatja: közveszélyt szimatol a közfel-fogás. A közbizalom embere: közveszélyt rejt magában! Kell-e ennél külön ellenmondás? . . .

Legalább is ugyanekkora ellenmondást rejt magában az a körülmény is, hogy a gyilkos testvérpár (még az is, aki minden kerteles nélkül beismerte a gyilkolási szándékot) keresztényhez illő ájtatossággal egyfolytában imádkozott az alatt, míg az esküdték tanácskoztak! Két emberpusztító szörnyeteg — és lelkükben a hit málasztja él! A legvadabb büntény — mely a valóságos szelid hangulatával egyazon szívben megfér! Imádkozó . . . gyilkosok! Mennyi kontradikció az élet albumjában . . .

És milyen lehetett ez az imádság? Olyan, mint a legtöbb, amely zaklatott szívekből fakad.

kából kibocsájtani, de követelésekkel az általános katasztrófát elmérgesíteni nem tartanak illendőnek. Amde a katasztrófa még most se folyt le egészen. A budgetvitával sietni kellene, hogy égetően szükséges javaslatokat hozzunk végre tető alá. S íme Kovacevics mégis beszélt. Már most beszélt. Akkor pedig alighanem egyéb oka is volt, mint az, hogy a magyar államot kioktassa, miképpen kell a horvátokkal bántania. S mikor fölvetjük magunk elé a kérdést, hogy miért sietett így a magyaroknak kedveskedni: válasz gyanánt azt a pénzügyi egyezményt látjuk, mely a magyar közvéleményt annyira elkésérítette. Ezért a sebért jár egy kis fiasstrom. Magyar fiasstrom, mely nem a sebet, hanem a hiúságot gyógyítja. S gyanakodván a máskülönb érdekbeszéd forrásának kristálytisztaságában, nem is foglalkoznánk vele ezen a helyen, még a Fiume helyzetére vonatkozó, föltétlenül helytelen és hamis álláspont dacára sem, ha Kovacevics nem szolgált volna egyuttal dokumentumokkal arra nézve is, hogy minő pénzeket és minő emlékön táplálkoztak a legutóbbi, emlékezetes horvát zavargások. De szolgált. És nagyon érdekes, a maguk bizonyosságában egyszerűen infámis dokumentumokkal.

Nyomatott felhívásokat tett le a Ház asztalára Kovacevics. Felhívásokat, melyek az ő címére érkeztek, hogy ő is adakozzék a zavargások politikai céljaira. Felhívásokat, melyek a magyar államot gyalázzák s melyeket folyó számmal ellátva, hivatalos formák között, a hatóságok küldözgettek szét. És minő hatóságok? Dalmát községek előjáróságai. S ezeket a jogilag Magyarországhoz tartozó dalmát községeket Ausztria adminisztrálja. Ausztria. És Ausztria kormánya egyetlen ilyen polgármestert, egyetlen ilyen képviselőtestületet sem vont felelősségre. Túrte, sőt ezek szerint

magá akarta, hogy a leggaládabb magyarelles izgatásokra hivatalosan, szemérmetlen nyíltsággal gyűjtsek a pénzeket. A zavargások idejében Tomasićs homályosan célzott rá, hogy a monárkia határain belül jönnek-mennek a pénzek, s a magyar közvélemény fogaesikorgatással kereste azokat az elvetemedett magyarokat, akik pártpolitikai célokból még az ilyen gyalázatos eszközöktől se riadnak vissza. Most itt vannak a kétségtelem dokumentumok. Koerber ur és az ő dalmata szolgáló táplálták a magyarelles zavargásokat. Koerber ur és az ő bandája szövetkezett erre az infámis merényletre. Nos hát ez most már nem föltevés, nem ellenzéki rémlátás, nem kiesnyes akadékoskodás: — horvát képviselő, egy volt főispán, a kormányt támogató tábor sorából mondja és bizonyítja dokumentumokkal, hogy olyan területen, mely jogilag hozzánk tartozik, de osztrák adminisztráció alatt áll, szemérmetlenül és vakmerően dolgoznak ellenünk s nem is vakondok, senkik, hanem polgármesterek és képviselőtestületek, akiknek patrónusa, védőpajzsa, inspirálója az osztrák miniszterelnök ur. Ezek után Tisza István ne merje ismételni, hogy Koerber előkelő idegen. Ez nem előkelő és nem idegen. Elvetemült szolgálk patrónusa, egy magyarelles banda feje ő. Az osztrák Fatia Negra, aki a világ előtt ur, de időnként álórcát vesz magára s akkor a legveszedelmesebb rabló és hamisító...

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, június 27.

Az ogulni volt főispán, Kovacevics István a mai ülésen három órahosszat leköltötte érdekes és felette tanulságos beszédeivel minden párt figyelmét, noha többször érintett olyan hurokat, amelyek itt is, amott is kellemetlenül hatottak és berzenkedést keltettek. Erről a jelentős beszédről lapunk mai vezércikke szól.

lője, hanem az érdekeltek, a károsultak soraiból. De hiszen Te alkottad ennire gyarlónak az embert. Gyarlóságának egyik jellemző vonása, hogy a saját érdekkörön belül kell éreznie az igazságtalanságot és csak ekkor vet lobbót az ő lelkében a tettre kész megbotránkozás és az igazság szeretetének forradalmi hangulata...

Akár ilyen, akár amolyan volt a szerb paraszok imádkozási formulája, annyira bizonyos, hogy a saját becsületességüknek világos tudatában fordultak a Végzet-Urához ezek a — gyilkosok. És íme itt az újabb ellemondás: becsületlességek, gyilkosok. S ezt az ellemondást sem lehet eloszlalni az által, hogy a gyilkolással összeálló becsületességet egyszerűen ráfogjuk a Sibus testvérekre. Erőszakot követ el a nyilvánvaló igazságon, aki letagadja, hogy ez a két durva parasztember nemcsak büntetlen előéletű volt, hanem igazi — gentlemanek módjára viselkedett is. Határozottan gentlemanek módjára viselkedtek e paraszok közvetlenül a gyilkolás után. Amint készen voltak a leszámolással és a halálos ellenség holtan terült el lábaik előtt, rögtön ballagtak a rendőrség felé jelentkezni és vállalni a szavatolást azért, amit elkövetni jónak láttak. Erő jellemzi ezt a mozzanatot is és az erő mindig szimpatikus. Az ifjabb testvér még a végtárgyaláson is úgy festett, mintha Hugo Viktor gondolatán érlelődött volna meg benne a férfias jellemek irányadó élve: „Amit mondtál, tedd meg, amit tettél, mondd meg.”

A költségvetés általános vitájában még a néppárti Szilárd Géza és a jobboldalról Seemayer Janos vettek részt.

A képviselőház ülése közben, alig egy óra alatt végeztek a főrendek mindazon törvényjavaslatokkal, amelyek a t. Házat heteken át foglalkoztatták; köztük az indennitást és a vasutasok fizetésrendezését vita nélkül szavazta meg a főrendiház.

I. A képviselőház ülése június 27-én.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órakor. —

Elnök: Jakabffy Imre, majd Perczel Dezső. A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Lukács László, Tallián Béla, Hieronymi Károly.

Elnök: Megnyitja az ülést s előterjeszti a kérvényeket. Következik

az 1904. évi költségvetés

általános vitájának tárgyalása.

Kovacevics János azon kezdi, hogy a horvátok a szabadelvűpárttal vállvetve meg fogják védeni a magyar államérdekeket Horvátországban. Szívesen támogatják az anyaországot abban, hogy a magyar hadsereg magyar legyen, hogy a magyar hadsereg magyar vezénnyelvet kapjon, de éppen úgy töreksenek arra is, hogy a hadsereg horvát részében horvát legyen a vezénnyelv. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Ezzel a hadsereg harc képessége és közönsége semmit sem veszít. A hadsereggel való rendelkezés a király felségjoga, de a hadseregben az idegen szellem ápolása, az idegen vezénnyelv behozatala nem foglaltatik benne a királyra ruházott felségjogban. Mig nincs önálló hadseregünk, addig a közös hadsereg magyar részében magyarnak, a horvát csapatokban pedig horvátnak kell lennie a vezénnyelvnek. Emlékeztet boldogult Pichler Győző egy beszédére s azt veti ellenébe, hogy a nemzeti jogok nem aszerint mérlegelendők, vajjon sokan vannak-e, vagy kevesen.

Horváth Gyula: Pichler életében kellett volna vele vitatkozni!

Kovacevics István: Nem kellett volna másfél évig obstruálni! (Zaj a baloldalon.)

Horváth Gyula: Az obstrukció miatt ugyan beszélhetett volna!

Kubik Béla: Tomasić mondotta, hogy: s pénz jön-megy. Erre nem felelt!

Kovacevics István: Majd beszéljük róla. Pelemizát Barta Ödönnel. Némesak Horvátország van Magyarországra utalva, de Magyarország is Horvátországra. Magyarországot el se képzelhető Horvátország nélkül. Horvátországgal együtt a horvát tengerpartot és Fiumét is elvesztené Magyarország. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) Felesleges azon vitatkozni, Horvátországhoz, horvát vármegyéhez tartozik-e Fiume, avagy magyarhoz; ha áll az, hogy Horvátország és Magyarország oszthatatlan egység, akkor Fiume horvátországi is kétségtelen. Mindenesetre a magyar államhoz tartozik. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

... Gondolattörödékek. Be nem fejezett mondatok. Homályos sejtelmek. Érzések közt szendergő eszmészilánkok. Egyéni ítéletek és betanult formák harmonikus vegyülete. — Külső ségektől eltekintve, lényegében és alapjában talán ilyen volt imádságos hangulatok tartalma:

— Isten! Igazság és Mindenhatóság édes Isten! Világosíts meg az esküdtek szívét. Ragyogja be az ő lelküket a Te mindentudásod fénye, hogy felismerjék az igazságot. Azt az igazságot, mely nem imbolyog úgy, mint szélvihárban a fának lombja, vagy perlekedések viharában a jog fogalma, hanem szilárdan áll, mint a Te menyországod boltívén az éjszaksarki csillag. Igazság édes Isten! Te tudod, hogy mi nem követtünk el bűnt, hanem — megöltük a bűnt. Megöltük és elpusztítottuk a ravaszágnak fészékét, az embertelen gondolatok tanyáját, egy gonoszlelkű ember közveszélyes agyvelejét. A bennünk élő igazság megölte a hazugságok forrását. És nekünk meg kellett ölnünk a törvényeket kiáltó törvényhozót, mert Te akartad ezt így! Áldassék őrve a Te akaratod! A Te akaratod parancs gyanánt volt beleírva a mi vérünkbe, agyunkba, szívünkbe, izmainkba. Mi csak végrehajtóid voltunk. Te itéltél, ő Mindenható!

Igaz, mi öltük meg az uszorást, mi, akiket Erdősöttrá juttatott és nem azok, akik csak látták az ő garázdálkodásait, de nem szenvedtek kárt általa. Nem az érdekkörön kívül álló szemleges szemlélők közül lépett elő a Nemezis képviselője.

A szegedi esküdtek verdiktjében is meglapul majdnem akkora ellenmondás, mint a Kuriának abban a végzetes ítéletében, mely erkölcsi hatásánál fogva rákényszerítette a Sibus testvéreket a gyilkolásra. A verdikt szerint a két vádlott tulajdonképpen bűnös, ámde beszámíthatatlan lélekállapotban követték el a bűnt. Hogy a beszámíthatatlanság kizárja a bűnt, valamint a büntethetőséget, ez nem szük keretben élő doktrinája a jogtudománynak, hanem köztudomású. Az esküdtek fel akarták menteni a vádlottakat, ez volt a céljuk, ez volt a törekvésük, ezt parancsolta rájuk a lelkiismeretük. És ezt a lelkiismeretparancsolta céljukat egy oly verdikt által látták biztosítva, melynek az egyik fele lecafolja a másik felét. — De még rikítóbb az ellenmondás a Kuria ítéletének egyik kijelentése és a közfelfogásban élő morál között. „Embterelenséget” követett el Eremitis Pál a Sibusokkal szemben — ezt állapítja meg a Kuria. Ámde az embterelenség nem büntethető még akkor sem, ha azt egy, beszámítható lélekállapotban lévő törvényhozó követte el — hiszen az ítélet fölvételét, sőt többet ennél: feloldást tartalmaz. A királyi tábla ítéletét, mely okirathamisításért fegyházzal sújtotta Eremitset, feloldotta a Kuria és megállapította, hogy a vérszopó uszorás csak embterelenséget követett el, ami azonban nem ütközik bele a magyar büntető-törvénykönyvnek egyetlenegy paragrafusába sem! Hisz máskülönb nem mentette volna őt fel a Kuria! ... Így cáfolgatják egymást a valóság

Olay Lajos: Tapsoljatok neki! Ez a magyar ember! Tapsolj neki, Beksics! (Zaj a szélsőbaloldalon.) Hodossy is tapsoljon! Boruljanak a nyakába! (Zaj!) A magyar országgyűlésen szívesen így beszélne! Rosszabb ez a nemzetiségnek!

Kovacevics István szavát teszi a horvát-magyar viszonyt, mely sohasem volt annyira elmérgesítve, mint most. Bizonyítja, hogy Horvátországnak joga van a horvát vezénnyelvezet. **Polónyi Géza:** Azért támogatták a német vezényszót!

Kubik Béla: Mikor remény volt, hogy meglesz a magyar vezényszó, Horvátországban mindjárt feledték a horvát vezénnyelvi nyelv követelése! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Polónyi Géza: Küzdeni érte nincs bátorság, de leszedni az epret, az kellene!

Kovacevics István: Ismerteti az okokat, amelyek elmérgesítették a viszonyt Horvátország és Magyarország közt. Hibás volt ebben a kormány, de a leghibásabbak az egyházi szószövegek, a sajtó és az izgatók. Károlyváros a legdühösebb ellenzéki város, amely mégis küldöttséget menesztett még Khuen-Héderváryhoz bán körében, köszönetet mondván neki, amiért Horvátország jólétét előmozdította. A zavart mindig izgatók okozták. Így történt akkor is, amikor *Sebenic*óban egy kiáltványt bocsátottak ki a magyar nemzet ellen. A proklamációt városi hatósági hivatalos boríték alatt, ügyszámmal küldötték szét. Leteszi a Ház asztalára ezeket az iratokat, hogy a kormány az illető hatóságok ellen eljárasson. (Élénk helyeslés.) Áttér a horvát nyelv jogára; Horvátországban a hivatalos nyelv a horvát. Ez területiális jog, tehát ha ez ellen akármiké vet, törvényszerűt követ el. Nem fogadja el azt a tételt, hogy a MÁV. a magyar államnak magánvállalata, tehát magyar nyelvű lehet az üzleti vezetése. (Zajos ellenmondás a szélsőbaloldalon.) Nem a magyar nyelv ellen való antipátia szól belőle, mert hiszen ő nem csinált titkot abból, hogy megengedhetetlennek tartja Horvátországban a német nyelv használatát, hanem őszintén kívánja a magyar nyelv terjedését Horvátországban. A Déli vasut igazán magánvállalat, attól megkövetelheti Horvátország, hogy az üzletvezetés horvát területen horvát legyen. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) A magyarok és horvátok közt sokban hozzájárult a viszonyok elmérgesítéséhez a magyar ellenzék. (Helyeslés jobbfelől.) Mikor a magyar függetlenségi párt Khuen-Héderváry kormányra jutásakor ellene megkezdte a harcot, Horvátországban a magyarellenes elemek a markukba nevetek. Khuen-Héderváry nem volt grancisár, ellenben grancisár volt Damjanich és Knéicz, az aradi vértanúk két hőse. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Olay Lajos: Damjanich nem volt grancisár! A grancisárok 1848-ban ellenünk harcoltak!

Kovacevics István: Elismeri, hogy a magyar államnak a nagy áldozatok fejében joga van megkövetelnie Horvátországtól, hogy annak fiai az egységes és oszthatatlan magyar államnak hű, őszinte tagjai legyenek; (Élénk helyeslés.) hogy a horvát autonómia is át legyen hatva ez

faktorai: a közelmúltban élő morál, a Kuria ítélete és a büntető kódex.

Van azonban a felsoroltaknál egy még sokkal nagyobb jelentőségű hazugsága az életnek, a valóságnak. Farkasszemtel néz egymással és egymást hazudtolja meg a modern jogszolgáltatásban a forma és a lényeg. Elveket, formákat, definíciókat állít élénk a törvény és a törvény körülöveszi a kötelező tisztelet. Viszont azonban az ember lelkében élő igazságszeretet lerombolja a formát, fittyet hány az elvnek és eltörli a definíciót, a minőségét, az elméleti meghatározást és szuverén jogokkal ruhazza fel azt, ami mindennél fontosabb és jelentékenyebb ezen a világon, vagyis az — érzést. Érzésünk pedig nem törődik a teoriával, hanem a konkrét eseteket karolja fel és a kifejlődött hangulat szerint ítélkezik.

Az eltérés és összeütközés a rideg elmélet és a közvetlen érzés között egyre gyarapodik, évről-évre szembeszökbőbbé válik. A tudományos elméletek hívei kicsinylik az érzést, mert állásfoglalásból hiányzik a rendszeresség és a bölcsesség. Az érzéseik által vezetett tömegek pedig kicsinylik a jogtudománytól bélelt koponyák ítéleteit, mert hiányzik belőlük az — igazság.

Mindkét irányzat egy-egy jelentékeny tényezője a valóságnak, az életnek. És mindkét irányzat azt mondja egymásnak: hazudsz!

egység eszméitől; hogy minden kiküszöböltesék az autonómiából, ami az egységnek hátrányára van. Joga van a magyar államnak megkövetelnie, hogy Horvátországban mindenki elismerje a magyar állameszmét, hogy olyan horvát nemzedék neveltesék, amely a magyar állam iránt való hűségben versenyezzen a magyarokkal. (Általános élénk helyeslés.) Ha a magyar sajtó is megteszi kötelességét, akkor elérjük, hogy a legközelebbi horvát nemzedéket már nem kell zsendárokkal együtt tartani a magyar egység mellett. A magyar ellenzéki sajtót ugyanolyan vád érheti az ellentétek szításáért, mint a horvátországi magyarellenes sajtót. Felhívja a kormány figyelmét a horvát papságra; ne adjanak egyházi méltóságokat és javakat olyanoknak, akik magyarellenes érzelműek. (Általános helyeslés.) Alkárhány esetet tud amelyekben ilyen főpapok fitymálták a magyar apostoli király legfőbb kegyuri jogait. Kiszöközték Rómában egy felszentelt püspök kinevezését, anélkül, hogy az apostoli király megkérdezett volna. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Megjelent a magyar hivatalos lapban?* Felkiáltások jobbfelől: *Nem!*) A magyar állameszme érdekében kívánna, hogy ne szerződjen az állam olyanokkal s ne adjanak dohánnyermelési engedélyt és egyedárúsítást, sem italmelési jogot olyanoknak, akik nem hívei a magyar állameszmének. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Kéri a kormányt, hogy az ogucsin-gradiskai országot rozoga fahidait átereszekkel helyettesítse, építse ki Ogulinig a vasutat, amely egyaránt érdeke Fiumének és Bosznának s a Száva hajózhatóvateréle céljából kövessen el minden lehetőt. A horvát képviselők bizalommal viseltetik Tisza István iránt, őszintén fogják kormányát támogatni s a költségvetést ezért megszavazza. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Szünetet rendel el.

(Szünet után.)

Elnök: Bemutatja a főrendiház átiratait a megszavazott törvényjavaslatokról, amelyek legközelebb szentesítés alá terjesztetnek.

Szüllő Géza Horánszky Lajosnak a magyar földbírtok tehermentesítéséről szóló fejtégyeseivel polemizál. Nem a liberalizmustól várja a segítséget, nem a liberalizmust a napfényt, hanem a konzervatív eszmék tartották fenn az ország életerejét. Bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt, tehát nem szavazza meg a költségvetést. (Helyeslés a néppártban.)

Seemayer Vilibald a közigazgatás egyszerűsítését és javítását ajánlja a kormány figyelmébe. Sürgősen módosítandó az 1883: I. t.cikk és kimondandó, hogy a központi vezetésben, a belügyi minisztériumban csak olyanok alkalmazhatók és végezhetnek ellenőrző feladatot, akik a közigazgatást gyakorlatból ismerik. Ez a törekvés megvan más szakminisztériumokban; sokkal nagyobb a szükség ennek az elvnek megvalósítására a belügyi kormányzat terén. A költségvetést megszavazza.

Elnök: A vita folytatását kedre halasztja.

II. A főrendiház ülése június 27-én.

A főrendiház gróf Csáky Albin elnöklete alatt ma délelőtti 11 órakor ülést tartott, amelyen vita nélkül elfogadta a legutóbb a képviselőházban letárgyalt helyiérdekű vasut-javaslatokat, továbbá megjegyzés nélkül szavazta meg az *indemnitást* és a *vasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről* szóló törvényjavaslatot.

BELFÖLD

Az első pénztári negyed kimutatása. A magyar korona állami pénztárainál ez év január elsejétől március végéig, tehát az első pénztári negyedben összesen 272,313.686 korona folyt be, ami 15,246.852 koronával több bevétel jelent, mint az 1903-ik évben. A bruttó kiadások összege 306,578.335 korona, míg tavalay a kiadások csak 282,842,507 koronára rugtak, úgy hogy a folyó évben 23,735.827 koronával több a kiadás, mint tavalay volt. Az államvasuti beruházások kiadta 6,400.341 koronát, tehát 2,315.677 koronával többet, mint tavalay. A kiadások tételénél jelentkező differenciák okát első sorban abban kell keresni, hogy az ex-lex idejéből még 4,488.738 korona maradt vissza az egyenes adókból.

Gróf Khuen-Héderváry Nustárban.

Eszékről távirják: Gróf Khuen-Héderváry miniszter, ki most nustári kastélyban időzik, 300 főnyi vukovári és vinkovcei hódoló küldöttséget

fogadott, melyet *Hidegháthy* főispán vezetett. Az üdvözlő beszédre gróf Khuen azt felelte, hogy szívesen ragadja meg az alkalmat, hogy köszönetet mondjon Szerémmegyének ama támogatásért, amelyben a horvát nemzeti pártot mindenkor részesítette, azt a pártot, mely nagy érdemeket szerzett a haza körül. Ezt annál inkább kiemelheti ma, mint a magyar kormány tagja, mert tudja, hogy a nemzeti párt hű és megtagadhatatlan magatartása lényegesen hozzájárul a mértékadó magyar körökben a bizalom megerősítéséhez és lehetővé tette az oly rendkívül kedvező pénzügyi kiegyezés megkötését. Ilyet eddig nem kötöttek és ennek áldásai nemcsak a mutatkozni fognak. A miniszter örömeinek adott kifejezést a horvátok és szerbek egyetértése felett, ami mindig a nemzeti párt szemé előtt lebegett és kérte a megjelenteket, hogy *Pejacsevics* Tivadar gróft, a báni széken való utódját és a nemzeti párt jelenlegi vezérét ugyanolyan szeretettel és őszinteséggel támogassák, mint őt magát. A miniszter beszéde élénk tetszést keltett.

Gróf Zichy János és a néppárt. A politikai világ érdeklődéssel várta az országgyűlési néppárt mai értekezletét, melytől azt várták igazolást nyere egy soproni újság ama híre hogy gróf Zichy János beszámoló beszédében a revizió elejtése mellett nyilatkozott. Az értekezlet megtartották, de a hivatalos tudósítás, mely kiadta, erről a politikai pikantériáról egy szóval sem tesz említést. Értesülésünk szerint azonban gróf Zichy János a néppárt elnökéhez intezett leveleiben kijelentette, hogy az egyház politikai törvények dolgában neki impudált ki jelentéseket nem tette s amennyiben tett volna, annak konzekvenciáit föltétlenül levonta volna.

Az értekezletről ezt a tudósítást adták ki: A néppárt ma este hat órakor értekezletet tartott. Jelen voltak: *Buzáth* Ferenc, *Csernoch* János, *Darányi* Ferenc, *Ernst* Sándor, *Jankovich* Béla, *Kovács* Pál, *Molnár* János, *Szüllő* Géza, *Udvary* Ferenc, *Zboray* Miklós, *Zmeskál* Zoltán és gróf *Zichy* Aladár elnök.

Zichy Aladár az értekezletet megnyitva, a párt tagjainak élénk helyeslése közben köszönetet mondott báró *Kaas* Ivornak, hogy a párt elveinek és komolyságának teljesen megfelelő beszédet mondott a képviselőház pénteki ülésén. Bejelentette ezután az elnök, hogy pénteken egy levelező-lapot kapott gróf *Zichy* Jánostól, ki arról értesíti, hogy megrongált egészségének helyreállítása végett hat heti szadságot kért és kapott a képviselőháztól s ezt az időt üdülőhelyen szándékozik eltölteni s éppen ezért a mai értekezleten, élénk sajnálatára, nem jelenhet meg. Az értekezlet ezt tudomásul vette s azon óhajának adott kifejezést, hogy gróf *Zichy* Jánost egészsége helyreállítása után újból üdvözölheti körében.

KÜLFÖLD

A kieli találkozás. A német hivatalos körök el vannak ragadtatva a szombati tősztoktól. A hang szivességét a Kielben időző angolok sem vitatják, de egyuttal hangsulyzák, hogy a pohárköszöntők különösen az angol és német uralkodó rokoni viszonyát emelték ki. A *Viktoria and Albert* yachtan tegnap este 42 terítékes diszlokoma volt, melyen többek között *Vilmos* császár, a *trónörökös*, *Henrik* és *Eitel Frigyes* hercegek, továbbá az oldenburgi nagyherceg és a monakói herceg vettek részt. A kikötőben levő összes hajókat ismét kilágitották. A *Daily Express*nek táviratozza *Kielbe* küldött külön tudósítója: Egy miniszter, aki jelen volt az udvari ebéden, beszéli, hogy a beszélgetés során *Edvárd* király és *Vilmos* császár az orosz-japán háborúról is diskuráltak s dicsérték az oroszok hősiességét és a japánok katonai genialitását.

Gróf *Bilow* a legnagyobb elragadtatással beszéli a két uralkodó tősztajiról. Remélem, — mondotta a kancellár — hogy az angol nemzet meg fogja érteni, hogy a két uralkodó mily nagyon kívánja Angolország és Németország békés együttélését.

Egy más magasállású diplomatától hallotta a *Daily Express* tudósítója, hogy *Eduárd* király látogatásának célja a közvetítést elősegíteni Oroszország és Japán közt, mert míg Angliának intervenciója bizalmatlanságot gerjesztene, addig Németország közvetítése nem találkozónak ilyen fogadtatással.

Az orosz-japán háború.

Budapest, június 27.

Skridlov hátor szelleme nyilatkozott meg a port-arthuri flotta minapi próbálkozásában. De meglátszott az is, hogy nem ő maga állott a vállalkozás élén. Az orosz hajóraj, noha számra nagyobb volt a japáninál, kikapott. Még pedig újra a japán tüzérség fölénye folytán. Ez a kudarc még az eddigiéknél is szegénytelesebb az oroszokra nézve minthogy ezuffal ők voltak azok, akik a japánokat meg akarták lepni, ők voltak, kik gondos előkészületek után meg akarták gyöngíteni Togo haderejét. És tagadhatatlan, hogy Togót tényleg meglepte az orosz hajók megjelenése. Annál inkább, mert hajóhada nem is volt együtt és mert nem is sejtette, hogy az orosz csatahajókat ennyire kijavították és harc-képessé tették. De azért egy pillanatra sem vesztette el lélekjelenlétét és ügyes támadásával nagy csapást mért a halottaiból feltámadt port-arthuri hajórajra. Az oroszok veszteségei rettenetesek. Még nagyobbak azoknál is, melyek Makarov szomorú vesztének napján érték őket.

A japánok veszteségei, Togo jelentései szerint, jelentéktelenek. Hajóikat nagyobb kár nem érte. Ezzel az ütközettel újra feltétlen urai lettek a tengernek. Pedig utóbbi időben nagyon megingott ez a pozíciójuk. Lehet, hogy éppen ez készítette a port-arthuri hajórajt a kirohanásra. Célja talán az volt, hogy legyűrje Togót vagy hogy a nyílt tengerre futva, egyesüljön a vladivosztki flottával. Ha ez sikerül — még szerencsés fordulatot véhetett volna az oroszokra nézve a háború. Mert ha a japánokat elvágják hazájuktól, vagy ha csak összeköttetéseiket veszélyeztetik, akkor kardcsapás nélkül le vannak győzve.

De ezt a reménységet teljesen tönkretette a csütörtöki ütközet. Most már igazán meg van a port-arthuri flotta sorsa pecsételve. Megmaradt hajóival nem tud többé a blokádon áttörni és nem tudja a japánok tengeri uralmát megingatni. Most már csak egyet tehet, azt, hogy feláldozza magát és pusztulva, annyi kárt okoz az ellenségnek, amennyit tud.

A szárazföldi harcétről még mindig nem érkezik jelentősebb hír. Ott még mindig a nagy készülődés folyik. A japán csapatok végtelen hosszú sorokban Haiszong felé igyekeznek. Közbe-közbe természetesen itt-ott összetalálkoznak kisebb ellenséges csapatok és ilyenkor, mintegy főpróbaképpen, bőségesen folyik az embervér. Bőségesen, de azért összességében csak kicsinyke patak ahhoz az áradathoz képest, mely piros tengerként fog nemsokára a manduriai földeken végighömpölyögni.

Togo győzelme.

London, június 27.

A port-arthuri tengeri ütközetről még a következő részleteket jelentik Tokióból: Az elpusztított nagy orosz csatahajó hat ölnyire merült a tenger színe alá. Togo tengernagy nem volt elkészülve az orosz hajók menekülő kísérletére. Az oroszok rendkívül ügyesen titkolták, hogy a *Cezáricsét* és a *Retvizánt* újra harc-

képessé tették, és Tokióban senkisé sem sejtette, hogy a port-arthuri kikötő bejárása újra szabad lett. Egy japán torpedó-hajót támadása közben az orosz hajók teljesen körülzárták; a japán hajó felőre hosszaiig állta ki az oroszok ágyúzását s úgy látszott, hogy teljességgel lehetetlen elmenekülnie. Egyszerre aztán teljes gőzerővel nekiment egy orosz hajónak, mintha az lett volna a szándéka, hogy elsüllyeszze: az orosz hajó kissé visszahátrált és a japán hajó felhasználta az ily módon támadt kis szabad terület, és elmenekült. Ez a torpedóvadász a *Sirtoka*, amely két torpedót lőtt az elmerült orosz csatahajó ellen.

Peterovári jelentés szerint egy japán hajó *Dalnínál*, hol csapatokat akart part-raszállítani, aknára került és legénységével együtt elmerült.

London, június 27.

Togo tengernagy részletes jelentése kimerítően leírja a csütörtöki tengeri csata egész lefolyását. A jelentés legérdekesebb része így szól:

Csütörtökön reggel negyedhetik meglátta a mi első hajórajunk az orosz flottát. A *Cezáricsét* vezetett, tőle jobbra volt a *Novik* cirkálóhajó és több torpedóvadász; valamennyien déli irányt követtek. Nyolcadfél órákor köztünk és az ellenséges hajók között a távolság csak ezernyészáz méter volt. Ebben az időtájtban az ellenséges flotta megváltoztatta irányát és felnyugat felé haladt. Mi követtük az ellenséget s mindenképpen csatára akartuk kényszeríteni. Nyolc órákor egyszerre visszafordultak az ellenséges hajók és északi irányban Port-Arthur felé vitorláztak. Mi is megváltoztattuk irányunkat s este nyolc óráig hosszú vonalban vitorláztunk ugyanabban az irányban. Ekkor megváltoztattuk irányunkat nyolc fokkal kelet felé és parancsot adtam torpedó-hajóinknak, hogy támadják meg az ellenséget. Az orosz flotta most már a szárazföldi ütegek oltalma alatt állott és tizenegy torpedóvadász nagy területen volt a flotta körül szétzórva és minden közelédest lehetetlené tett. Mivel az orosz hajók az apály miatt nem tudtak a belső kikötőbe visszajutni, kivetették torpedó-hálóikat és a part mentén horgonyt vetettek. E közben körülbelül tizenegy órákor flottánk megkezdte a támadást. Legelől ment a tizenegyedik torpedó-hajóflotta, amely megtámadta az ellenséges hajók hátvédjét; hozzácsatlakozott az ötödik flottilla is s csakhamar elérte, hogy az orosz hajók között nagy zavart támasztottak. Nyolcszor ismételtük támadásunkat. Hajnal hasadása előtt tizenhatodik flottánk teljes gőzerővel nekirohant az ellenséges hajóknak és két torpedót lőtt a *Pereszje-t* fajtájú csatahajó hátulsó részébe és ez a hajó azonnal el is ment. Három órákor reggel, amikor már a hold eltűnt, összes torpedóvadászaink és torpedónaszádaink oly hal-kan, amint csak lehetett, az orosz flottához sompolyogtak és miután eléggé közelébe férkőztek, egyesülve és az ellenséges ágyúzás mellett a villamos reflektorok fényénél megtámadták az orosz hajókat. Mindegyik hajó a legnagyobb hidegvérűséggel lőtte ki torpedóját s azután sietve visszavonult. Az ellenséges szárazföldi ütegek golyói nem tudtak bennünket elérni. A sötét éjszakán nem tudtuk megállapítani azt a kárt, amelyet az ellenséges hajóknak okoztunk, de azt mégis egészen jól láttuk, hogy egy csatahajó egészen eltűnt, két másik hadihajó pedig nem tudta gépét használni. Az ellenséges hajók pénteken reggel visszatértek a belső kikötőbe és egyes hadihajókat gőzhajók vontattak magukkal. Az utolsó ellenséges hajó délután négy órákor tűnt el a belső kikötőben.

London, június 27.

Amikor a japán ostromflotta e hó 23-án Port-Arthur elé ért, *Withhoff* tengernagy megkísérelte, hogy a japán hajók vonalát áttörje. Az orosz hajók délután 5 órákor hagyták el a kikötőt és 7 órákor csatarendben álltak föl. Az erre következett

ütközetben hír szerint két nagy hajónak a gépe és a kormány megsejtült, ami a flotta parancsnokát arra kényszerítette, hogy még Port-Arthur előtt maradjon, hol hajói a külső kikötőben horgonyt vetettek. Az élénk kémszolgálat ellenére a japán flottának egy visszavert támadás után, éjjel tizenegy órákor sikerült torpedó-lótávolságra közelednie, mire az éj sötétjében védelmi harc indult meg, melynek lefolyása alatt a japán torpedók a *Poltava* csatahajót elsüllyesztették. Az orosz flottaparancsnok erre visszavonulást rendelt el. Legelőször a páncélosok vonultak vissza és miatt a csatahajóhad ezt a visszavonulást fedezte, a *Szobasztopol* és *Diana* is, egy harmadik torpedótámadásnál súlyosan megsejtültek. Dacára ennek sikerült ezt a két hajót is a kikötőbe bevinni. A japán flotta azóta a kikötőtől három tengeri mértföld távolságban cirkál. A legénységből mind a két részen kevés ember veszett el. A *Poltava* legénységének nagy részét a japán cirkálóhajók megmentették.

London, június 27.

Csifuból jelentik, hogy Stössel tábornok balul végződött kirohanása után *Oku* tábornok pénteken követeket küldött Port-Arthurba, azzal az ajánlattal, hogy a helyőrség adja meg magát. Ennek fejében *Oku* katonákhoz méltó elvonulást biztosított az oroszoknak.

Uchtomszkij halála.

Berlin, június 27.

Tokióból táviratozzák, hogy a csütörtökön elsüllyedt orosz hadihajón *Uchtomszkij* admirálissal együtt 750 ember veszett a tengerbe. Togo admirális nem üldözte tovább az orosz flottát, mert a japán hajókat a tengeralatti aknáktól féltette, amelyek azon a környéken nagyon sűrűn vannak elhelyezve.

Csak egy bárka süllyedt el.

Peterovári, június 27.

A *Brsevijska* Vjedomszti tudósítója táviratozza *Liaojangból*, hogy a következő, Port-Arthurból 26-dika délután 5 órától keltezett jelentést kapta: Hajóhadunk tengeri ütközetben állott. Az erősség ostroma nem teljes. Csapataink 14 versznyire állanak a port-arthuri erősségtől. Egy japán torpedónaszád elsüllyesztette azt a bárkát, amelyen a jelentés vicője volt. A hirhoz egy horón menekült. Két óráig volt a tengeren, de azután fölvette egy bárka és így került végül *Kajpingba*. Port-Arthurba akadálytalanul érkeznek élelmiszerek a tengeri úton.

Kuroki veresége (?)

Peterovári, június 27.

Miscsenko tábornoknak a mult csütörtökön kilenc szotnya kozákkal, három zászlóaljjal és két üteggel sikerült megkerülnie egy erős japán osztály jobbszárnyát és *Kurokit* teljesen megverte. A kozákok ötven versznyire üldözték a japánokat. E csata következtében, amely Sjagtannál folyt le, *Nodzu* és *Kuroki* egyesülését sikerült megakadályozni.

Berlin, június 27.

Az itteni orosz nagykövetségre — mint diplomáciai részről közlik — magántávirat érkezett, amely szerint az orosz sereg fényes győzelmet aratott *Kuroki* felett. A hirt hivatalosan még nem erősítették meg.

A szárazföldi harcétr.

London, június 27.

Az angol katonai körök véleménye szerint az uton levő három egyesült japán sereg már a napokban támadólag lép föl *Kuropatkin* ellen és már a legközelebbi napokban olyan elkeseredett nagy csata lesz, amelyen még nem volt e háborúban. A főcsatát *Haiszong* közelében vagy *Dasi-csao* környékén lesz. Peterovárról érkezett táviratunk jelenti, hogy *Kuropatkin*, tekintettel a japán sereg túlyomó ere-

jére, valószínűleg ki fogja üríteni Dasi-csai s ezzel a Liaotung-félsziget egy nagy részét átengedi a japánoknak, ő maga pedig csapatait visszavonja Liaojang felé, vagy esetleg azon túl is Mukdenbe, ahová a japán sereg nem követheti s ott fogja bevárni az európai segítő-seregeket.

Pétervár, június 27.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Liaojangból 26-áról: Az Oku tábornok vezetése alatt álló 2. hadsereg délről jövet az egész vonalon visszavonult. Úgy látszik, Oku feladta azt a szándékát, hogy Kuroki hadseregével egyesüljön. Csapataink megszállották Sziuncsönt. Liaojang környékén minden csöndes.

A balti hajóraj.

Páris, június 27.

A *Matin* pétervári körökből arról értesül, hogy a balti hajóraj augusztus 29-én indul a harcra.

Niucsvang, június 27.

Orosz jelentések szerint a japánok előnyomulása Kaicsu felé megkezdődött. *Kuropatkin* 4000 kőzököt küldött *Sansono* tábornok vezetése alatt *Stackelberg* hadosztalának támogatására, ő maga pedig bevárja a sebesültek megérkezését, mint-hogy pedig nem áll elegendő köztörszer és helyiség rendelkezésre a sebesültek számára, felhívást intézett a társadalomhoz segítségért.

Inség Port-Arthurban.

London, június 27.

A *Daily Telegraph*nek jelentik Szüülből: Az itteni japán hatóságok azt az értesítést kapták, hogy az oroszok *Port-Arthur*-ban már csak lóhust esznek, a kinaiak pedig csak macskahúst kapnak. A hajó-ágyuk egy részét felszállították a vár erősségébe.

Tolsztoj a háborúról.

London, június 27.

Gróf Tolsztoj Leo tollából tizhasábas cikket közöl a *Times* ezzel a címmel: *Álljatok meg!* A cikk mottója ez a bibliai mondat: *Ez a ti órátok.*

Gróf Tolsztoj a cikkben rendkívül élesen fordul mindazok ellen, akik a mostani vérontást okozták. Megtámadja mindazokat, akik jóváhagyták, vagy nem akadályozták meg; megtámadja a cárt, a mikádót, a minisztereket, a papokat, a tábornokokat és az újságírókat és mindenkit, akinek, ha még oly csekély része volt is e háború előidézésében. És így szól hozzájuk: Menjetez ki magatok oda és álljatok az ágyuk elé vagy tegyetez ki magatokat az ellenségek puskagolyójának, kockáztatásatok a ti éteketek, ahelyett, hogy másokat hurcoltok a vérpadra. Ez a háború csak szenvedést hoz és senkinek sem használ. Sok százezer ember, akiket sok ezer mértföld választ el egymástól, fölkeresik egymást, hogy egymást gyilkolják. Az egyik félén budhisták, akiknek vallásuk még az állat megölését is tiltja, a másik részen keresztények, akik a testvérsülés és a szeretet igéjét hirdetik. Tolsztoj azon való csodálkozással fejezi ki, hogy a cárt, aki a hági békekonzferenciát összehívta, most egészen a háborúnak él s anynyira meg tudott feledkezni multjáról, hogy a csapatokon szemlét tart, harcias működésükért köszönését fejezi ki és bátorságra és kitartásra buzdítja őket. Tolsztoj ezután azt mondja, hogy mindenki a legutolsó katonától kezdve Oroszországban és Japánországban tagadja meg a tömeges gyilkosságban való részvételét s hogy tekintet nélkül arra, hogy az oroszok már vereségeket szenvedtek és hogy az orosz presztizst látszólag csorba érte és tekintet nélkül azokra a következményekre, amelyek az egyeseket érhetik, tagadják meg a további fegyverszolgálatot. Mert az istenfélő ember azt kérdezi: mit érek el cselekedetemmel, hanem azt: teljesítem-e azt a célt, amelyért Isten engem teremtett s ha meghaltam, nem azt kérdezi majd Isten tőlem, vajjon segítettem-e a csi-

nampói erdőtársaságot fönntartani, vagy *Port-Arthur*t megvédelmezni, hanem azt: mit műveltél azzal az étellel, amelyet neked adtam?

Üzenet a falon.

Pétervár, június 27.

Az orosz távirati ügynökség arról értesül Liaojangból tegnapi kelettel: A bourboni herceg, aki szemtanúja volt annak, hogy a japánok felháborító módon bántak el az orosz sebesültekkel, sőt halottakat is átszuráltak szuronyaikkal, Vafanku kiürítések az orosz csapatokkal nagy betűkkel üzenetet íratott a falra, melyben tudomásukra juttatja a japán tábornokoknak és tiszteknek a maga szemével látott kegyetlenkedéseket és ama reményének ad kifejezést, hogy ilyesmi nem fog ismétlődni.

Serceg a balkáni zsarátnok.

Budapest, június 27.

Az olasz politikai világ hangulatára nagyon jellemzők azok a fölszólalások, amelyek a hadügyi költségvetés során nap nap mellett elhangzanak s amelyek majdnem kivétel nélkül odakonkludálnak, hogy Olaszországnak haderejét fejlesztieni kell — mi miattunk. A delegációkban megszavazott milliók nagy hatást tettek az olasz politikuskokra s szinte egyértelmű köztük az a nézet, hogy az osztrák-magyar monarchia fegyverkezése és Olaszország közt bizonyos összefüggés van. A Balkán-kérdés tehát az, amely ma elsősorban foglalkoztatja az olasz parlamentet, s az ebben az irányban megnyilatkozó hangulatra vet éjes világlítást az a levél, amelyet alább közlünk s amely a magyar politikai világ érdeklődésére joggal tarthat számot.

Róma, június 25.

Az olasz parlament a rekkenő hőség dacára is, egész nap ülésezik. Reggeli kilenctől egész hat óráig folynak a tárgyalások, miközben mindössze két óra szünetet ad az elnök a fúradt és izzadó képviselőknek. A ház képe a magyar parlament obstrukciós időszakát juttatja eszünkbe s bár vilharos jelenetekben szegényebb ez a parlamenti időszak, a hosszú ülések olyan színezetet adnak a dolognak, mint hogyha nagy dolgok készülnek.

Az olasz parlament a hadsereg kérdését és különösen a tengeri haderő reorganizációjának ügyét tárgyalja. A javaslat nagy horderejű és sietős. Nem azért sietős, mintha a reorganizált haderőre égető szüksége volna az olasz nemzetnek, ámbar a kialakult politikai közvélemény ezt a magyarázatot sem tartja kizártnak. Ez azonban a közvélemény hangulata. Az intéző politikai körökben azért tartják olyan sietősnek a dolgot, mert a nemzeti képviselet ötéves megbízatása az idén jár le. Az ország választások előtt áll s a sajtóban is, politikusok körében is nagyban találgatják már most is, hogy decemberben lesznek-e a képviselőválasztások. Ennek a kérdésnek sorsa a most tárgyalások alatt levő hadi-kérdések sorsától függ. A kormány mindenképen a mostani parlamenttel akarja a tárgyalások alatt levő javaslatokat elintéztetni és pedig lehetőleg még a nyári szünetek előtt. (Ha sikerül, akkor korábban lesznek a választások, ha nem: ősszel folytatják és a választások decemberre maradnak.)

Már most az a kérdés, hogy miért kőti a kormány e javaslatokat a mostani képviselőlethez. Itt van a dolog súlypontja, amely bennünket igen élesen érdekel. Ez a parlament — ellenzéki pártjaival együtt — nagyon erősen angasztotta magát a keleti kérdésben. Suggestió alatt áll. Valamennyi párt az osztrák-magyar monarchiában fegyverkező ellenséget lát és minthogy még *Prinetti* külügyminisztersége idejében beleéltte magát abba, hogy Olaszország közel áll keleti érdekeinek érvényesítéséhez, szinte ösztönszerűen támogatni kénytelen a kormány hadijavaslatait. Egy új parlamenttől alig lehetne ugyanezt várni. Igen jól tudja ezt a kormány és ezért

siet és ezért nem fogja fel tragikusan az ellenzéki kirohanásokat, melyek alatt ott lappang a kormányvaló *hallgatlagos* együztérés.

Élő bizonyrágot szereztem magamnak erről a dologról. Megismerkedtem *Pietro Chimienti* balközéppárti képviselővel. *Chimienti* ur a római egyetemen a közjog tanára és *Brindisi* város deputátusa. Föltétlen politikai komolyságához szó nem fér. Beszélgettem vele, a multheti lapok hírére tettem szót. Azt t. i. hogy dinasztikán a berlini szerződés XXIX. pontjában stipulált joga alapján ajánlatot tett Montenegrónak az iránt, hogy vasutat épített a fejedelemség területén, ámde a fejedelem — dacára a berlini szerződésnek — visszautasította ezt az ajánlatot.

— Alig hiszem, — tettem hozzá — hogy *Nikita* fejedelem önbizalma ilyen messzire terjedne s minden külső befolyás és érdekel nélkül utasította volna vissza a berlini szerződés respektálását, valamint Ausztria-Magyarország fényes ajánlatát.

— Hamarjában nem emlékezem a berlini szerződésnek XXIX. pontjára, — felelte *Chimienti* ur — de nem tartom lehetetlennek, hogy *Nikita* fejedelem arra az állápontra helyezkedett, mely szerint a berlini szerződés tulajdonképpen ő nélküle rendelkezett Montenegróról. Jogilag ez nem korrekt és ha *Montenegro* ma így jár el, akkor csak kifejezést ad annak a meggyőződésnek, hogy a berlini szerződést az európai koncert reaktrojalta.

— Hogy erre olyan későn jött rá a fejedelem! — folytattam én. — Talán éppen Olaszország tanította ki rá?

A tanár ur néhány pillanatig hallgatott, aztán így felelt:

— *Nos igen, nincs kétség az iránt, hogy Olaszország befolyása ilyen irányban érvényesült. Ez meg Prinetti érdeme. Bizonyára a mi tudunkkal történt Montenegró visszautasítása. De ez jogilag is helyes álláspont. . . .*

Pietro Chimienti — mint már említettem — ellenzéki képviselő. De amint a Balkán-kérdésben tett nyilatkozataiból kitűnik, a hivatalos felfogást osztja, illetőleg felfogásban megállászik, hogy az hivatalos mezben született. Már most könnyen érthető, hogy miért akarja az olasz kormány ezzel a parlamenttel tárgyaltatni a szónyegen levő katonai kérdéseket, miért dolgozik olyan energiával ebben a kánikulai melegben, s érthető az is, hogy miért lett egyszerre olyan jó jogász *Nikita* fejedelem.

Mindenesetre nagy horderejű konzekvenciák.

Chimienti *Pietro* urral való beszélgetésemnek még egy érdekes momentuma volt.

Bécsen keresztül az a hír járta be a berlini lapokat, hogy a Vatikán komoly kiegyezési ajánlatokat tett volna az olasz kormánynak. Ezen ajánlatok rezüméje az, hogy a pápa kész türni területiális jogainak elközbását, esetleg e túsését kifejezetten is megerősíti, ha viszont Olaszország elismeri az ő feltétlen szuverenitását. Az olasz kormány azonban ezt az ajánlatot elutasította.

— *Hisi* a képviselő ur — kérdeztem *Chimienti*t — hogy ez az ajánlat tényleg megtörtént?

— Én egyet hiszek — felelte a tanár ur — azt, hogy a mi kormányunk két kézzel kapott volna az ilyen ajánlaton. De bizonyos vagyok benne, hogy mese az egész. A Vatikán és kormány között folynak ugyan állandó *pourparler*ek, de eddigelé a legbeavatottabbak sem tudnak arról, hogy valamelyes közeledés történt volna az állam és a szentszék között.

Legyen szavad *Chimienti* ur véleményéhez még hozzáfűzöm azt, hogy igen előkelő antiklerikális körökben kizártnak tartják a pápának tulajdonított ajánlatot. De nem azért, mintha X. Pius nem volna esetleg hajlandó erre a megegyezésre, hanem mert a környezete nem engedi; illetőleg attól tart, hogy a szentszék súlyos komplikációknak tenné ki, ha a területiális jogokat feladná.

Dr. Balog Imre.

HIREK

A puska és a könyv.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter a régi arzenált új fegyverrel szaporította: a könyvvel. Olvasmánytárt állított föl a hadsereg számára. Olvasnivalót a katonáknak, akikről eddig minden lateiner azt hitte, hogy csak verekedni és káromkodni tudnak. A hadsereg ilyen módon megnemesül, modernizálódik s valóságos iskolája lesz a népek. Iskolája, amelyben még könyv is van, s a régi népboldogító király igéje, ime, átalakul ilyenformán:

Azt akarom, hogy minden katonám tarsolyában a marsall-boton kívül legyen egy-egy szép és lelkesítő történet is.

A puska mellé, a borju mellé és az ágyu mellé így kerül most a litteratura is. Bizonyosan sok közönet lesz benne. Meg kell engedni a katonáknak, hogy amit csinálnak, azt jól és alaposan csinálják. Az ármádiának ez az egyetlen ereje nálunk, akármint mondanak is róla a hazai Beyerleinek. Bizonyos, hogy még a könyvvel is okosan és praktikusán fognak bánni, pedig az egyetlen nagy erőssége a lateinernek mindig az volt a katonával szemben, hogy a könyvhöz nem ért. Százat egy ellen, hogy a könyvhöz is pompásan fognak érteni s jól fogják összeválogatni a hadsereg bibliotékáját.

Legalább a maguk szempontjából jól. Ezt pedig úgy kell érteni, hogy a katonakönyvtárakban nem fognak hiányozni a lelkesítő és példaadó történetek. A hősök kultuszának megint lesz egy jó és kényelmes melegágya. A harci dicsőségek és a háború vérengzéseinek támadni fog egy új, jól megfizetett és jól megadusztált irodalma, melyet úgy fognak szállítani, mint a csapatok számára való marhahúst vagy egyéb proviántot. Bizonyos, hogy ezek a könyvek híven és jól fogják szolgálni a célt, amely nem lehet egyéb, mint azokra az eszmékre nevelni a katonákat, amelyek ebben a hadseregben divatosak — száz év óta. A katonakönyvtártól tehát minden jót lehet várni, csak egyet nem: azt, hogy modern eszmékre fogja megtanítani az embereket. A hadseregnek létalapja a konzervativizmus, Európaszerte intim barátság van a puska és a reakció közt. Egyik a másikká támaszkodik, mert egymás nélkül nem tud boldogulni. Ha pedig így van, akkor a katonakönyvtár sem lehet a modernség eszköze, hanem csak megerősítője annak a szellemnek, amely a hadseregeket táplálja.

A könyv azonban nem olyan puska, mint a katonapuska. Olyan fegyver az, amely hátrafelé is elsül. A gyermekek a hősök kultuszát olvassák ki a gyermekkönyvekből. Aztán tovább olvasnak, egyszer csak a színes csataképek mögött meglátják az izzadó, halálra fáradt csapatokat. A hőstettek mögött a nyomor tetteit. A hősök mellett az elcsigázott és agyonfárasztott, meghajszolt katonákat. A gyermekek eszmélni kezdenek és amiben eddig csak a dicsőséget látták, abban egyszerre sok-sok szennyet, sok-sok vért és sok-sok oktalan vérengzést látnak. Ezt az átalakulást a könyv okozta, az ártatlan könyv, melyet a reakció nyomott a gyermek-kézbe. Mire pedig az apró kezéből férfikéz lett, öklöbe szorult s ütni készült mindenre, ami a hősökről szóló hazugságokat felépítette. Így sülnek el

visszafelé a könyvek. Azokon nem lehet kifogni. Lehet őket megregulázni, uniformisba öltöztetni, katonaszempontból jól megcsinálni, de az igazság után való vágyakozást, amelyet fölébresztenek, elnyomni nem lehet.

A honvédelmi miniszter nagy kultur munkája előtt meg kell hajtani az elismerés lobogóját. Ez előtt a generális előtt csakugyan tisztelni illik.

— a.

A szirén.

„Ne kérdezd soha tőlem, ne tudakold felőlem: nevem mi, hol hazám, s mi fajból származom. . . .” Lohengrin híres Frageverbotja lehetett az élet-motója az öngyilkos Hervay Ferenc mürrzuschlagi kerületi főnök legkevésbé sem gyászoló özvegyének, Bellechini Erna Leontine Elvira stb. urhölgynek. E soknevű hölgy multja ugyanis arra vall, hogy egy csomó férfit magához tudott láncolni, a nélkül, hogy ezeknek sejtelmük is lett volna arról, hogy ki a feleségük. Volt egy borügynök, egy hadnagy, egy főhadnagy, egy szállodás férje s közben ki tudja hány tartós viszonya. Társadalmilag szerepelt, köztisztelőben részesült, nagy stilben élt, fürdött mindabban, ami jó és drága. S mindezt azzal érte el, hogy egyéni érzéki csábjaival leigázta a férfi-lelket, amely nem kérdezte tőle, hogy ki és mi, hanem lábai elé dobott nevet, rangot, pénzt, szerelmet, mindent. „Ha szeretsz, akkor ne törődj semmivel, azzal se, hogy ki vagyok, hanem tégy a feleségeddél!” Így szolt ő a Férfihoz: s a Férfi egy, két, három . . . öt példányban hallgatott rá. Míg végre a legutolsónak öngyilkossága lerántotta a leplet a kalandornőről.

Egyszersmind azonban a férfibutaság egész megdöbbentő sorozatáról is. Mert hogy a férfi sok dőreségre vetemedik a nő kedvéért, az régi dolog, hogy azonban egyetlen nő-példány ilyen óriási rekordot érjen el a férfi-elmék megkergetésében, az oly rendkívüli jelenség, mely külön figyelmet érdemel. Ez a nő lángeze volt a férfi-csábításnak, tehát egy oly területnek, melyen a nők általában nagyobb sikerrel működnek mint az elméleti tudományok terén. Ez azonban egyáltalában nem az ő gonoszságuk, hanem a férfiak butaságának eredménye. Az ilyen nő, mely a szerelemmel, a férfiak érzéki vágyaival való visszaélésből él, csak azt teszi nagyobb arányokban, amit mérsékelten, minden nő folyton megcselekszik. Az erős férfit ott fogja meg, ahol gyenge: az érzékiségénél. Mert amíg a férfi nem vágyik a nőre, addig erősebb nála, viszont mihielyt szerelmes belé, a nő martaléka, aki úgy bánik vele, ahogy akar.

Azok, akik ezért a vérszopó szirénben általában a nő típusát, a Nőt látják, rendkívüli módon tévednek. A nő gyengébb ugyan, mint a férfi, de egyáltalában nem rosszabb, azaz nincs benne valami veleszületett nagyobb hajlandóság a gonoszra, mint a férfiban. Hogy a szirének, a vérszopó kalandornők mégis oly rémes szörnyekként jelennek meg előttünk s mintegy az emberi gonoszságunk csucspontjaként merednek elénk, ennek más okai vannak. A nőnek általában kevesebb tere van az érvényesülésre, mint a férfinak s így a női született gonosztevőnek is. A nő csak a legtrikább esetben lehet panamista államférfi, vesztegető rendfőnök, csaló bankigazgató, iparlovag, revolverező lapvezér, megveszteget-

hető képviselő s a finom, előkelő gazember-ség többi fajtája. Az alsórendű testi ügyességet és erőt kívánó gonosztettek: a rablás, gyilkolás, rablógyilkosság, betörés éppen a testi kvalitások hiánya miatt szintén nem jó pálya még a reá lelkileg hajló nőn sem. A nagystilű gázság egyetlen női fajtája a férfibőítő kalandornőség. Minden intelligens aljasság, amia női nemből van, erre a pályára törekszik. A szerint már most, hogy kibén mennyi az intelligencia, lesz az egyikből jogászokat és bank-ifjúkat megkoppasztó orfeumi csábnó vagy kerületi főnökné, sőt grófné és hercegné. Az ilyen Bellechini Ernák tehát nem mindig valami titokzatos, szerelmi gázságra született Messalinák, hanem egyszerű gonosztevő-termezetek, akik a nő mai társadalmi helyzete folytán nem érvényesülhettek más területen. Lehet és van is köztük nem egy hideg, szenvedélytelen lélek, aki szívesebben lett volna uzsorás ügyvéd, mint szirén, de mivel ifjúkorában még az ügyvédi pálya nem nyílt meg a nő számára, kénytelen volt a szerelmi élet terén garázdálkodni.

Éppen azért, mert aránylag kevesebb a női gonosztevő, mint a férfi, tünik fel a női gazember gazabbnak. Ritkábban látjuk, tehát nagyobbak véljük. Erkölcsi optikai csalódás az egész, mely megdöbbenthet, belőle azonban a nők ellen gyűlölködő következtetést vonni dőreség és rosszakaratuság volna.

Sz. Z.

Budapest, június 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 30-ikán új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király legkisebb dédunokája. Tegnap estefelé József Ágost főherceg nejének, Augustia főhercegnőnek fia született. Dr. Báron János egyetemi tanár este nyolc órakor a következő orvosi jelentést adta ki a szülésről: Ő cs. és kir. fensége Augustia főhercegnő ma délután 6 óra 50 perckor egészséges fiúgyermeket szült. Ugy a fenséges anyja, mint gyermeke a körülményekhez képest jól vannak. Hőmérsék 37,4, érverés 80.

József főhercegnek még az est folyamán automobilon vitték meg az örömhírt, hogy unokája született. Az automobil, amelyen egy udvari hivatalnok ült, Cserépy Arzén mérnök vezette. Szélesében tette meg az utat Budapesttől az alsóthi kastélyig és József főherceg még az éj folyamán megkapta az ürvendetes esemény híreit.

— Damjanich emlékezete. A vértanú szabadsághős nevével viselő Damjanich-asztaltársaság elhatározta, hogy a hős tábornok születésének századik évfordulóját emlékünneppel üli meg. Az ünnep keretében emléktáblával fogják megjelölni a városligeti Döring-villát, amelyben önfeláldozóan ápolta annak idején a lábatörött Damjanichot hitvese.

— Az O. M. K. E. Verseczen. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés verseczi kerülete vasárnap tartotta meg alakuló gyűlését a városháza nagytermében Versecz és környéke kereskedőinek nagy érdeklődése mellett. A gyűlésre az egyesület központjának képviseletében Verseczre érkeztek Sándor Pál és dr. Molnár Ákos országgyűlési képviselők is. A gyűlés délután Hahn Ignác, a szervezőbizottság elnöke nyitotta meg, majd Horváth Ede titkár jelentést tett a szervezés eddigi eredményéről. Ezután az elnök fölhívására Sándor Pál folytatást megújuló tetszés közben fejtette ki az O. M. K. E. programját. Hemberger Bálint a temesvári kereskedelmi és ipar-

kamara üdvözlétet tolmácsolta, dr. Molnár Ákos mint a Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetségének elnöke üdvözölte a verscezi kereskedőket. Végül kimondta a gyűlés a kerület megalakulását.

— **Horváth Boldizsár emléke.** Temesvárról táviratozzák: Temesvár város mai ünnepi közgyűlésén leplezték le Horváth Boldizsár volt igazságügyminiszternek, a város egykori képviselőjének arcképét. A család képviselőjében a boldogult veje, Radisics Jenő miniszteri tanácsos volt jelen; résztvett a leplezésen a kir. tábla teljes bírói kara és számos vendég. Korniss Géza városi alügyész ünnepi szónoklata után Radisics Jenő a család köszönetét fejezte ki.

— **Egy német herceg balesete.** Drezdából táviratozzák: Amidőn Mörice schaumburg-lippei herceg tegnap Langelschwallbach községében Specht kamarással gépkocsizásra indult, a kocsi vezető, aki egy kutyát akart kikerülni, a gépet egy táviródrónak vezette. A kocsit felborult és a kamarás az esés következtében szörnyethalt. A herceg és a kocsi vezető könnyebb természetű sérülést szenvedett.

— **Fazekas Mihály síremléke.** Ludas Matyi neves szerzőjének, Fazekas Mihály nyugalmazott kapitánynak síremlékét állított a debreczeni ifjuság. A síremlék tegnap leplezték le kegyeletes ünneppielleggel. Az ünnepi beszédet Erdélyi Károly tanár tartotta. A debreczeni daloskörök Csokonai és Fazekas nótiát énekeltek a sírnál.

— **Nyilvános könyvtár Máramaroszigeten.** Máramaroszigetről írják: Dr. Fraknói Vilmos, a könyvtárak és muzeumok országos főfelügyelője, dr. Krenner József egyetemi tanár, dr. Horváth Géza, az ismert állat- és növényzeti kutató és Wosinszky Mór székszárdi apátplébános Máramaroszigetre érkeztek. Megérkezésük után először megtekintették az ev. ref. licium sok ezer, a legbecesebb munkákból álló könyvtárát, melynek nyilvános könyvtárrá tétele már legközelebb meglesz. A szigeti muzeumot, melyet Máramarosvármegye muzeumegyesülete alig egy év alatt jelentékeny gondozással erősen gyarapított, Fraknói püspök és társai teljes figyelmükre méltattak.

— **Egyetemes tanítógyűlés.** A Magyarországi Tanítók Országos Bizottságának igazgató-tanácsa ma délután dr. Gööz József elnökléte alatt ülést tartott. Az igazgató-tanács megállapította a július első napjaiban tartandó hatodik egyetemes tanítógyűlés programját és elhatározta, hogy az egyetemes gyűlésre küldöttségileg hívja meg a kormányt és a fővárost. A gyűlés egyik napján kivonul a tanítóság Eötvös József szobrához és koszort helyez talapzatára. A rendező-bizottság jelentése szerint eddig 1500 tanító jelentette be az egyetemes gyűlésen való részvételét.

— **Klinikai választások.** E napokban töltötte be a budapesti tudományegyetem orvoskarának tanártestülete a klinikákon megválasztott állásokat. A tanártestület megválasztotta a II. szülészeti klinikára dr. Boleman Bélát, dr. Konrád Jenőt díjas, dr. Szili Jenőt díjtalan gyakornokká. A gyógyszer-tanszékhez megválasztották dr. Berkó Antal II. segédnek, dr. Alth Egont díjazott gyakornoknak. Az idegklinikára megválasztották dr. Kollarits Jenőt tanársegédé, dr. Herczog Ferencet díjtalan gyakornokká. Az első női klinikán díjtalan gyakornok lett dr. Lutter Károly, a II. sebészeti klinikán ösztöndíjas gyakornokok lettek dr. Fáykiss Ferenc, dr. Genersich Antal, dr. Ofner Oszkár és dr. Verébelyi Tibor, díjazatlan gyakornokok dr. Salgó Ernő és dr. Zilahy Ernő. Az I. sebészeti klinikához díjas műtőnövendékeknek választották meg dr. Gergő Imrét, dr. Paleta Viktort, dr. Remenák Eleket és dr. Steiner Pált, díjazatlan gyakornokoknak dr. Bakay Lajost, dr. Gellért Elemért, dr. Fodor Leót és Szemere Bélát.

— **Altisztek segítőalapja.** Bécsből jelenté tudósítónk telefonon, hogy a közös hadügy-minisztérium segítőalapot fog teremteni altisztek özvegyeinek és árváinak támogatására. Az alap neve lesz: Osztrák-magyar általános segítő-

alap altiszti özvegyek és árvák számára és azoknak a hivatásos altiszteknek a helyzetét akarják ezzel könnyíteni, akik önként szolgálnak túl a számuk 60.000-re rug. Az altisztek fizetéséből a terv szerint évenként 1—2 koronát fognak levonni az alap növelésére A segítség évi 1—2—300 korona lesz, de nemcsak özvegyek és árvák fogják élvezni, hanem elaggott altisztek is.

— **Halálozás.** Hátszegegről táviratozzák: Ma temették el nagy gyászompával és a lakosság imponzáns részvétele mellett báró Nopcsa Ferencet. Ő felsége a király Bolfras főhadsegéd által részvétét fejezte ki báró Nopcsa Elek országgyűlési képviselőnek. Hasonlóképp távirati uton kondoleáltak báró Nopcsa Eleknek és nejeének József Ágost főherceg és neje, valamint Rainer főherceg és neje.

Dr. Szabó Sándort, az öngyilkossá lett szerencsétlen hírlapíró-társunkat ma délután négy órákor nagy részvét mellett temették el a rakoskeresztúri új temető halottasházából. A temetésen megjelent a gyászoló rokonságon kívül az elhunytak számos hírlapíró kollégája, köztük a Budapesti Újságírók Egyesülete részéről Cziflay Lajos alelnök és Lyka Károly választmányi tag, továbbá a Magyar Távirati Iroda szerkesztője testületileg. A sír felett dr. Weisz Mór hitszónok mondott megható beszédet és azután dr. Radó Sámuel, a Magyar Távirati Iroda igazgatója bucsuztatta el pályatársai nevében az ifjan elhunyt kollégát. A nagytehetségű, fiatal író halálában az a tisztesség érte, hogy az ő koporsóját borították le először a Jókai-lepellel, amelyet a magyar hírlapírók nyugdíjintézete Jókai Mór halála alkalmával készített.

Vasárnap temették a rokonok és jóbarátok nagy részvétele mellett az oly fiatalon elhunyt Brandenburg Sándornét, született Schuschay Elza asszonyt. Délután 4 órákor gyűlt össze a gyászoló közönség a rákosi izraelita temető halottasházában, köztük Vészi József országgyűlési képviselő, Réna József, dr. Kürthy Lajos, Ney Rezső fővárosi bizottsági tag, dr. Koch Lajos, Gonda József stb. A koporsónál dr. Weisz Mór rabbi bucsuztatta el megható beszéddel a boldogult urnót, aki szívének jóságával, lelke nemességével felejthetetlen emléket hagyott maga után.

Wigner Ilonka, özv. Wigner Fülöpné 20 éves leánya Pusztá-Tornyoslőbén ma meghalt. Temetése szerdán délután 4 órákor lesz.

— **Néger honleány.** A körmenyi anyakönyvvezető nagyon elbámult a múlt szombaton, midőn egy fekete genteman állított be a hivatalába:

— Uram, kedves nőm Nielson Józsefné asszony született Naya Ágnes, ma délelőtt kilenc órák a város kertjében egy kis leánykával ajándékozta meg Magyarországot, kérem vegye őt be az újszülöttek listájába.

Midőn ez megtörtént, megjelent a katolikus plébánián is — mert Nielson József néger léte katolikus — és arra kérte a plébánost, hogy az újszülött leánykát részesítse a keresztesség szentségében, adván neki az alkalomból az Erzsébet nevet. Míg a kis fekete Erzsébet hivatalos dolgában távol járt az apja, addig az édes anyja kukoricaliszttal, vízzel, szappannal és olajjal jól megmosta a kis leányt, majd ő is hideg vízben megfürdött. Az így megszorodott család szombaton már tovább is utazik Szentgót-hárd felé, hogy hazamenjenek nyugati Afrikába, Líberia köztársaságba. És egy pár hónap múlva a kis Erzsébet meg fogja látni a forró afrikai sívatagokat, meghallja az oroszánok ordítását, amely bizonyára épp úgy nem fogja zavarni az ő mély álmát, mint egykor az édesapját vagy édesanyját Naya Ágnesét, a Kleimpopo gyarmat egyik helységében.

— **A Turul felszállása.** A Magyar Áévo-Club szombatról vasárnapra virradó éjjel léghajó-felszállást tervezett, amely azonban a heves szél miatt elmaradt. Most arról értesítenek bennünket, hogy a klub Turul léghajója kedvező időjárás esetén holnap, kedden éjjel 12 órák szall fel a Tattersall-telepről. Az érdeklődőknek szabad bemenetük van.

— **Iskolatársak találkozása.** Tormássy István kecskeméti rendőrkapitány felkéri mindazokat, akik 1894. évi június hónapban a kecskeméti evangélikus református főgymnáziumban

vele együtt érettségi vizsgálatot tettek, hogy jelenjenek meg a június 2-án Kecskeméten tartandó 10 éves találkozózn. — **Landler Lenke** (Bethlen-utca 43 földszint 1.) fölkéri azokat, akik a 1899—1900. tanévben a Csokonai-utcai polgári iskolában a negyedik polgári osztályt elvégezték, hogy 29-én délelőtt 10 órák az intézetben jelenjenek meg.

— **Bobrikov meggyilkolása.** Finnország zsarnokának meggyilkolása még mindig foglalkoztatja a külföldi sajtót. És mivel szenátornak a fia volt az, aki Finnországba az orosz hatalomnak kiküldött eszközt ölte meg, a figyelem a finn szenátus felé is fordul, amely mostani alakulásában már nem védője a finn alkotmánynak és szabadságnak, hanem méltóságokkal és anyagi javakkal lekenyerezett szolgája Oroszországnak. A merénylőnek, Schauman Jenő Vladimirknak az apja szintén szenátor volt, de visszavonult, mert nem tudott részesevé lenni a házaarálás számba menő meghunyászkodásnak. Társai közül sokakat, akik nem követték a példáját s küzdeni akartak, száműzött az orosz hatalom. Magának Bobrikov meggyilkolásának igazi históriája így alakult ki legújában: Schauman régóta készülhetett arra, hogy Bobrikovot meggyilkolja, mert jó előre dum-dum-golyókat szerzett be, hogy áldozata menthetetlen legyen és gyakorolta magát a céllövésben, amíg rendkívüli tökéletességgel kezelte a fegyvert. Három nappal a merénylő előtt meglátogatta családját a vidéken. Nyilván azért, hogy elbucsuzzék. A fiatal Schauman, aki kissé süket volt, mindig távol tartotta magát minden társaságtól és nem volt közlekeny. Nagyon szeretett festeni s még a merénylő napján fejezett be egy képet, amelyet szerelmesének szánt. A munka befejezése után a szenátusba ment, ahol mint tisztviselő szolgált. Tudta, hogy Bobrikov ezen a napon meg fog jenni a szenátus épületében. A folyosón egy ablak mellé állott, ahonnan megláthatta Bobrikov megérkezését. Kévéssel tízenegy óra előtt meg is pillantotta, amint a szenátus külső lépcsőjén lassan fölballagott. Erre a lépcső felé ment s amint találkozott Bobrikovval, gyorsan egymásután háromszor reá lőtt. Ebben a pillanatban egy szolgálta, aki tanuja volt a jelenetnek, oda rohant és megragadta Schauman karját. Schauman az egész idő alatt balkezét a szívére szorította, nyilván, hogy el ne téveszesse a célt, ha a merénylő után maga ellen fordítja a gyilkos fegyvert. Mielőtt a szolgálta megakadályozhatta volna, két golyót röpített a szívébe s azonnal meghalt. Bobrikovnak volt még annyi ereje, hogy a szenátus gyűléstermébe ment s egy karoszkébe rogyva vizet kért. Odavitték neki a vizet, de nem tudta lenyelni. Két orvost hívtak el, akik hirtelen bekötötték a sebet s azután elszállították a főkörmányzó palotába. Felesége, akit értesítettek a merénylőről, elkísérte. Csakhamar nagy tömeg verődött össze, amely szintén kísérte a főkörmányzó kocsiját. A palotába elhívták hozzá még egy orvost, aki kijelentette, hogy a sebesülte azonnal meg kell operálni. Bobrikovot saját kívánságára nem az orosz katonai kórházba, hanem a finn klinikára szállították. Az operáció, amelyet egy finn tanár végzett, sikerült is, de Bobrikov életét megmenteni nem lehetett. Schauman holttestét a merénylő után egy régi szőnyegbe takarva a szenátus udvarába dobták s ott hagyták vagy félórát. Azután kocsi a halottasházba vitték. Hozzáértőit, akik még egyszer látni akarták, nem bocsátották a holttesthez.

— **Földrengés.** A földtani intézet és az ógyallai meteorológiai intézet földrengést jelző készülékei igen erős távoli földrengést jeleztek. Első ízben e hó 25-én délután 4 óra 4 perckor vette kezdetét és 4 óra 34 perckor érte el a maximumát, amikor a készülék 30 milliméter kilengést mutatott. A második földrengés, amely az előbbinél sokkal nagyobb volt, este 10 óra 21 perckor kezdődött és 10 óra 41 perckor érte el a maximumot 50 milliméter kilengéssel. Végre a harmadik földrengés 27-én éjjel 1 óra 7 perckor kezdődött, de ez jóval kisebb volt az előbbieknél.

TAUSKY J. FIAI, POZSONY

ALAPITOTT 1846-BAN.

Elsőrangú cég! fölülmulhatatlan versenyezőképesség a **kelengyék**

menyasszonyi szállítása terén, ugy az árakat valamint a felhasználandó anyag kifizetését és tartósságát tekintve. Kívánatra árjegyzék.

— **D. M. K. E. Szegedről táviratozzák:** A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület tegnap tartotta évi közgyűlését Szegeden Rónay Jenő elnöke alatt. A közgyűlésen képviselve volt a délvidek minden vármegyéje, a főispánokkal, alispánokkal, polgármesterekkel s a honorációkkal együtt. A közgyűlésen elhatározták, hogy az igazságügyminisztert felkérlik, hogy az egyesület elnökségével hivatalosan közöljön minden egyes árverést oly célból, hogy az egyesület a birtokokat magyar családok részére megmetsse. Így örömmel vették tudomásul, hogy a temesmegyei 3500 holdas végvári birtokot a szabadkai gazdasági bank megvásárolta és magyar családok részére parcelázza. Ebben a mentési akcióban az egyesületet a délvideki bankok fogják támogatni. Majd elhatározták, hogy Szegeden 200 gyermek részére internátust állítsanak. Tudomásul vették továbbá, hogy a D. M. K. E.-nek a délvidek csaknem valamennyi városában és népesebb községében van már fiókja.

— **Házasság.** Tegnap esküdött örök hűséget Langfelder Éde, a Budapesti Gószalom vezérigazgatója Langfelder Margit kisasszonynak, Langfelder Vilmos budapesti gépgyáros leányának a dohány-utcai izraelita templomban. Az esküvőn nagyszámu és előkelő közönség jelent meg.

— **Hans.** Megint egy dolog a szerelem öserejéről, amelyben oly kevesen akarnak már hinni, ebben a gyilkosan reális világban. A német lapok mondják el az egész regényes történetet. A hő *Hans* senki más, mint *Koerber* miniszterelnök öccse. Akinek jó hivatala volt s a maga megfelelő pozíciója a társaságban. De csak volt. Most már semmi sincs meg neki mind ebből, sőt *Hans* sokat éhezett s most egy müncheni kórházban szenved. Aminek természetes meg van a maga oka. *Hans* beleszeretett ugyanis egy szép napon egy bécsi énekesnőbe és feleségül akarta venni. Ezt bejelentette bátyjának, a miniszterelnöknek is, akit egy kicsit felizgatott az eset. Izgatottan mondomta:

— Ebbé a házasságba én nem egyezem bele soha! Mit szólna ehhez a császár?

— Én pedig nem törődöm azzal, hogy mit szól ehhez a császár s ha te nem egyezel bele házasságomba, vedd tudomásul, hogy beleegyezésem nélkül is nőül veszem a leányt.

Ezt felelte *Hans*, aztán cselekedett. A hivatárlól lemondott s elvette az énekesnőt, amivel aztán bezárt maga után minden ajtót Bécsben. Rokonai nem érintkeztek vele s attól kezdve sehol semmiféle álláshoz nem tudott jutni, mintha csak összecsküdtek volna ellene. Még a felesége szerződését is felbontotta az orfeum. Az a nap is elérkezett, amikor már sem hajlékuk, sem kenyerük nem volt. Valami elhatározó lépésre kellett magukat szánniok. Egy-két ruhájukat zálogba tették s az így szerzett pénzeszkén elutaztak Münchenbe, ahol mind a kettőt befogadta egy variéte-színpad. *Hans* kuplét énekel, az asszony táncolt. Hanem a balsors itt is üldözte őket. Anak a chantantnak bizony rosszul ment, gázsit utóbb már nem kaptak. És végül bekövetkezett a legnagyobb baj. *Hans*t megtörte a sok nélkülözés és küzdelem, beteg lett, kórházba került s az élete párja, mihelyt csak hozzájuthat, siet az ő szívós akaratu szerelmes urához, hogy ápolja.

— **Életuntak.** *Havas* René 25 éves fűző-készítő ma egy szállóban jódkált ivott. Tetének oka ismeretlen. A Rókusban ápolják. — *Szoboda* Antalné ma délelőtt a Gschwindt-fürdőben felmetszette a kezén az ereit. A mentők a Rókusba vitték.

— **A kenyhapénz.** Érdekes ítéletet hozott a napokban egy sommás perben dr. *Csepeli*, VII. kerületi aljárásbíró. Egy fűszerkereskedő ugyanis beperelt egy házaspárt fűszerek ára miatt, amelyeket az asszony hiteltbe vásárolt. Az asszonyt el is marasztaltatta a bíró, a férj azonban azzal védekezett, hogy ő a vásárlásról nem tudott és mivel elegendő kenyhapénzzel látja el feleségét, nem hajlandó semmiféle többletet fizetni. A bíró elzárta a férj védekezését és azzal a megokolással, hogy ha a férj elegendő kenyhapénzt ad feleségének, a házastársas működés árakat nem

köteles megfizetni, — a férjjel szemben elutasította keresetével a fűszerezést.

— **Véres pisztolypárba.** *Miskolc*zról táviratozzák, hogy *Schlossarek* Alfréd huszárfőhadnagy és *Halász* Zsigmond hadnagy közt párbaj volt. *Schlossarek* győzött *Halász* balkezeit az alsó csuklóban keresztülfurta.

— **Holttest az uton.** Ma délután a Buda-foki-uton a Rökk-gyár környékén egy holttestet találtak. Néhány lépésre egy revolver volt a földön, amelyből az ismeretlen, mint a vizsgálat megállapította, a grombára lőtt.

— **Munkásgyűlés Békéscsabán.** Ma volt *Békéscsabán* a szocialistáknak az a gyűlése, melyről azt hirdették, hogy ezen a gyűlésen fogják *Békéscsaba* egész területére a mezei munkássztrájkot proklamálni, pedig a gyűlésnek belső szervezeti ügyek elintézése lett volna a célja. A gyűlésen a népegyletek és szervezetek küldöttei és a budapesti szocialista párt emberei közt támadt ellentétet folytán a gyűlés elnöke kénytelen volt hatósági felszólításra a gyűlést feloszlítani. A mezei munkások úgy a megyében, mint *Békéscsabán*, bár a gyűléssel egyidejűleg itt napok óta tartó népes vásár van, teljesen nyugodtak és sztrájkról szó sincs.

— **Foghaszkurát** és speciális aranyműkákat néhai *Iszlav* fogorvos-professzor módszere szerint végez dr. *Deutsch* József, Szabadságtér 11. szám alatt. Dr. *Deutsch* asszisztense volt *Iszlav*nak.

— **A magyar és a bolgár posta.** A posta-és távirata-vezérigazgatóság jelenti, hogy augusztus 1-től kezdve Magyarországból Bulgáriába és viszont 500 koronájig terjedhető utánvétellel csomagok küldhetők.

— **Spectro.** A városi villamos vasut éjjeli munkálatainál az ugynevezett viharfényt használja, mely olcsó és fényes világítást ad. Kapható *Tancz* József műszaki üzletben (Budapest, VII. kerület, Kertész-utca 4. szám. Telefon 28—32.)

(x) Amerikai házi fagyalt-gépek Kertész Tódornál.

(x) D. Fővre francia szódavízgépek Kertész Tódornál.

FŐVÁROS

(*) **A Baross-utcai villamos vasut.** A székesfőváros hatósága megadta az engedélyt a budapesti városi villamos vasut-társaságnak arra, hogy a Baross-utcai vonalát a Kecske-méti, Pappnövelde-, Zöldfa- és Irányi Dániel-utcaikon át, a dunaparti vonaláig meghosszabbítsa, illetőleg ezzel szerves összeköttetésbe hozza. A kereskedelemügyi miniszter, a ma érkezett leiratával, tudatja a főváros hatóságával, hogy ehhez a határozathoz hozzájárul s elfogadja az engedélyező-eljáráskor a főváros részéről kikötött feltételeket is.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Vígyszínház.** A Vígyszínházban a nyári szünet előtt még csupán három előadás lesz: Kedden, szerdán és csütörtökön. Mindháromban a *Csók-pirulák*, *Billard* és *Henneguin* kacagató boházata kerül színre, aztán bezárulnak a Vígyszínház kapui és az előadások szeptember elsejéig szünetelnek. A próbákat azonban már augusztus 22-ikén kezdik meg.

— **Budai Nyári Színház.** Budán holnap, kedden *Szojor* Ilonka harmadik vendégjátékával a *Nebántsvirág* operette kerül színre. *Hejerman Hermann* a *Pénc* című korrajzából napról-napra nagy gondnal folytak a próbák. Az újdonság bemutató-előadása a jövő hó közepéig tart.

— **Beszámoló.** A *Király Színház* hosszabb beszámolót tesz közzé elmúlt szezonjáról. A színház 268 előadást tartott, legnagyobb sikerei az *En*, *te*, *ő*, a *Makrancos hölgyek*, A fecskék és az *Aranyvirág* című darabjai voltak.

— **Vizsgálati hangverseny.** Tegnap tartotta meg a *Budapesti Zeneiskola* második vizsgálati hangversenyét az Erzsébet-népkadémián. A növendékek a zeneirodalom nehezebb feladataival is sikerrel bírtak meg. A hangversenydarabok, amelyeket *Major* J. Gyula, az intézet kiváló vezetője állított össze nagy zene-pedagógiai tapintattal, mind pompásan érvelnyesültek a növendékek tiszta billentyűzésű, művészi felfogású előadásában. *Barta Margit*,

Weber József, *Schreiber* Ervin, *Morvai* Zsuzsi, *Glück* Olga, *Dittler* Rózi, *Putz* Margit, *Scholz* Erna, *Kupfer* Renée és többen tüntek ki a hangversenyen. A közönség nem fukarkodott a tüsszel és óvációkkal halmozta el *Major* J. Gyulát, az iskola igazgatóját is.

Nyíltér.

Venus természetes legerősebb szénásvány és **Lithion** tartalmú forrása. **Kézdí-Polyáni székely forrás** határozottan szer. vese-nyelvény-izületi nehézségeknél: rheuma-csusz, czukor, vese- és katarrhus és emésztési zavarok ellen. Főraktár: ÉDESKUTY L. Budapest.

Köszönetnyilvánítás.

Jó embereim, ismerőseim sokan kerestek fel részvevő sorakkal az én súlyos gyászómban, amely szeretett és felejtetetlen hitvesem

szül. Schuschny Eliz

halálával reám szakadt. Kérem őket, hogy ez uton fogadják igaz Köszönetemet és hálámát az ő részvevőkért, amelylyel fájdalommat enyhíteni igyekeztek.

Brandenburg Sándor.

Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

IRODALOM

— **O Széchenyi életrajza.** Az Akadémia a Széchenyi-muzeum rendezése alkalmából ismét pályázatot hirdet Széchenyi István életrajzára. A kitűzött pályadíj 4000 korona. Határidőhöz nincs kötve a pályázat, a pályamunkák tehát bármikor benyújthatók.

— **O A napközi otthonkülföldön és nálunk.** E címen *Kiss* Margit Terézia tanítónő tollából aktuális kis munka jelent meg, mely a napközi otthonok ügyét alapos tudással és tüzetesen tárgyalja. A munkához *Halász* Imre irt előszót. A munka tiszta jóvedelmét szerzője a budapesti napközi otthonok javára ajánlotta fel. Ára egy korona.

SPORT

— **Alagi versenyek. (Második nap.)** Az alagi nyári meeting második napjának programja is szép nevezéseket tartalmaz és ha csak az eső újból el nem rongja az egyes futamokat, úgy holnap is szép mérkőzések színhelye lesz az alagi gyepl. A főfutam a 3000 koronás Marathon-verseny, melynek 1100 méteres távolságán kétéves és hároméves lovak fognak futni. A papírforma alapján a háromévesek volnának előnyben, de tekintve, hogy tulságosan ki vannak sulyozva, ezuttal a kétévesek pártjára állunk. Legjobb képviselőjük a gyors *Bitva*, amelynek legveszedelmesebb ellenfelei *Montana* és *Gombás*. Az egyes futamokra a következőket jelöljük:

- I. Mravik-ist.—Calderon.
- II. Barázdas—Dulcsás.
- III. Bitva—Gombás.
- IV. Angolna—Komm' Karolinchen.
- V. Monna Vanna—Matador.
- VI. Sárkány—Hastmann.

— **A hamburgi versenyek.** Hamburgban ma ért véget a Derby-meeting. A befejező napon is futott lovunk, *Sorrento*, mely a Hansadijban megmutatta fölényét a német lovakkal szemben, újból győzött a *Reward-versenyben*. *Victor* letört és nem vett részt a *Horner-handicapban*. Tartal ma ismét két győzelmet aratott. A részletes eredmény a következő:

Horner Handicap. Díj 6500 márká. Távolság 1200 méter. Capt Joé *Tigerje* (Tartal) első, H. Grundherr *Ilonkaja* (Boardman) második, I. Harms *Couplandja* (Jones) harmadik. Futott még: *Prüfung*, *Favolgo* és *Bahnfrei*. Totalizátor: 10 : 15. Helyfoglalások: I. 20 : 25. II. 20 : 35.

Renard Rennen. Díj 12.000 márká. Távolság 3000 méter. Herceg *Taxis* M. E. *Sorrento* (Tartal) első, A. Schneider *Laurenja* (Hill) második, A. Weinberg *Andiamo* (Coburn) harmadik. Futott még: *Veda*. Totalizátor: 10 : 12. Helyfoglalások: I. 20 : 22. II. 20 : 26.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Halálos tréfa.** *Katona János* kertész tréfálkozásból főbért-puskát fogott *Munk Károly* szobafestőre.

— Vigyázz, mert agyonlőlek! — szolt nevetve *Katona*.

Munk erre szétgombolta keblén a ruhát s szívére ütve, biztatta:

— Ide löjj, ha tudsz!

A következő pillanatban eldőrdült a fegyver. s *Munk* szíven találva, holtan rogyott össze. A szerencsétlenségért a büntetőtörvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt helyezte vád alá *Katona Jánost*. Ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás és a bíróság emberölés vétségéért 3 havi fogságra ítélte *Katona Jánost*. Az ítélet jogerős.

§§ **A kassai vasutasok elítélése.** *Kassáról* jelentik: a kassai ítélőtábla ma tárgyalta *Péchy* tanácselnök elnölete alatt a vasutasok sztrájkpórt. *Weisz* előadóbiró felolvasta a törvényszék ítéletét, mely *Pavkovics* Dusánt 3 havi, *Tichtenstein* Ármint, *Lebanovics* Gusztávot és *Szabó* Samut 2—2 havi, *Gabányi* Lajost, *Mersics* Gézárt és *Zombory* Jánost 1—1 havi fogságra ítélte. Ezután a bizonyítási eljárás ki egészítéseiül kihallgatták *Balpataky* Zsigmond állomásfőnököt és *Légányi* Károly főmérnököt. Este 8 órakor hirdette ki az elnök a tábla ítéletét, mely a törvényszék ítéletének részbeni megváltoztatásával *Pavkovicsot*, *Lichtenstein*et, *Lebanovicsot* és *Szabót* 8—8 napi fogságra ítélte, *Gabányi*, *Mersics* és *Zombory* tisztviselőket pedig felmentette. Az ítélet indoklása kimondja, hogy a vasutasok a Kuria 56. számú döntvénye alapján köztisztviselők és a sok enyhítő körülményre való tekintettel ítéltek el az altszövegetek 8—8 napra, a tisztviselőket, akik a sztrájkot csak április 21-én kezdték, fel kellett menteni, mert az állomásfőnök nem hívta fel őket munkára. Az ítélet felmentő része jogerős. Az elítéltek semmiségi panaszt jelentettek be. A kassai ítélőtábla holnap a sátoralrajghelyi és 30-án a miskolczi vasutasok pórt tárgyalja.

TÁVIRATOK

Bécs, június 27. Ő felsége ma délben félórás látogatást tett a Windischgrätz Ottó hercegi párnál. Délután 1 órakor ő felsége Vilmos schauburg-lippeai herceget, lovassági tábornokot fogadta külön kihallgatáson.

Lengyel-vita.

Berlin, június 27. A porosz képviselőház megkezdte a telepitési törvényjavaslat második tárgyalását. Dr. *Szkarzynski* (lengyel) indítványának elvetése után, hogy a javaslatot juttassák vissza a bizottsághoz, megkezdtek a javaslat magvára, a 18/B. szakaszra vonatkozó vitát.

Röhren képviselő (centrum) kifejti, hogy a evvel a paragraffussal lehetetlennek teszük a lengyel lakosságnak a megtelepülést. Ha a lengyel politikát, ugymond a szónok, ilyen eszközökkel kell fenntartani, akkor az az összeomlás előtt áll. Nem fogadjuk el a törvényjavaslatot, mert alkotmányunknak nemcsak szellemével, hanem szavaival is ellenkezik. Elitítja a lengyeleknek a telepítés elfogadását, mert minden lengyel telepítés a telepítési törvény célja ellen való. Itt a nemzetiség döntő és ez ellentmond az alkotmányunknak. Ezért legalább is az alap törvény formáját kell követelnünk, miért is aljából való szavazásnak kell történnie 21 nap múlva.

Glaser (nemzeti szabadelvű) kijelenti, hogy tulajdon minden lengyel szerezhet, csak a parcellálást vonjuk meg a lengyelektől. A parcelláló bankokat akarjuk találni. Egyedül csak a lengyel parcelláló bankokat kötik meg szabadságukban, kik többet nem jöhetnek hozzánk és ezt is akarjuk.

Dziembowski azt véli, hogy az értelmileg és szövegét tekintve nagyon hiányos, ami különösen ennél a törvénynek aggodalmat keltő, mert nem a magas hivatalnok, hanem a kis ember számára készül. A törvényjavaslat vét az alkotmány ellen, melynek értelmében minden porosz egyenlő. A javaslat gyűlöletet szít a németiség ellen. A felelősség

ezért nemcsak az államminisztériumra, hanem a ház többségére is hárul. Boldog vagyok, hogy engem nem terhel felelősség. (Tetszés a lengyeleknél.)

Zedwitz (szabad konzervatív) kifejti, hogy az előtte szóló ritka szorgalommal és elmeállal és jogi furlanggal igyekezett a dolgot elhuzni. Megengedem, hogy a csatornájavaslatnál fahalogatási biztos voltam, de ezt azért tettem, hogy kölcsönös megértést érjek el. Itt azonban ez azért történik, hogy eredményt hiúsítson meg. Meg kell hoznunk ezt a törvényt. A felelősség azokat terheli, akik a Keleten ránk kényszerítették a harcot. Jót tesznek vele, ha a törvényt elfogadják.

Träger (szabadelvű néppárti): A törvényt ügyetlen ügykedéssel csinálták. Hogy akarnak valakit kizárni a földtulajdon megszerzésétől a nélkül, hogy elnyomják őt. Ez ellenkezik az alkotmányunkal, mely szent előtünk.

Hammerstein miniszter kijelenti: El kell ismernem, hogy a törvény bizonyos értelemben a lakosság egyes tagjai ellen irányul. Nem irányul azonban a lengyelek ellen, akik a porosz uralmat készségesen elismerik, hanem csak azok ellen, akik szét akarnak szakítani azt a köteleket, mely őket feloldhatatlanul Poroszországhoz köti.

Carlsinsky közbekiált: A miniszter ne hozakodjék elő ily dolgokkal.

Hammerstein miniszter: Szívesen erősítjük a lengyeleket gazdaságilag és működünk velük vállatve, de előfeltétele ennek, hogy porosz állampolgároknak érezzék magukat. Ez ma sajnos nem így van, azért védekezünk kell a lengyelek előrelátolása ellen. Senkitől sem lehet az engedelmet megtagadni, mert lengyelül beszél, hanem csak akkor, ha a németiségre nézve politikai veszedelem forog fenn. Semmi sem áll azonban távolabb tőlünk, minthogy a Keleten élő katolikusokat károsítsuk. Boldogok leszünk, ha uralmunkat a Keleten a katolikus egyház segítségével erősíthetjük. A legszilárdabb bizalommal vagyok a centrum németiségre iránt és ezért kérem önöket, fontolják meg még egyszer, hogy nem akarnak-e velünk együtt belemenni e törvénybe.

Schönstadt igazságügyminiszter hangsúlyozza, hogy nincs törvény, mely kötelezi a kormányt, hogy minden helyen, ahol valaki le akar telepedni, erre neki lehetőséget nyújtson.

Sieg (nemzeti szabadelvű): Gyűlöletet nem fog kelteni a törvény, hanem el fognak tűnni a lengyelek vezérei, Kulerski és Korfanti. A vitát holnap folytatják.

A Rothschildok a munkásokért.

Páris, június 27. *Rothschild* Alfonz, Gusztav és Ödön bárók értesítették *Trouillott* kereskedelmi minisztert, hogy 10 millió frankot szándékoznak adományozni olcsó munkásházák felállítására és a munkások anyagi helyzetének javítására.

A karthauziak milliói.

Páris, június 27. A karthauziak ügyében kiküldött vizsgáló-bizottság mai tárgyalásán felolvasták a karthauzi főnök levelét, melyben az megtagadja annak a személyiségnek megnevezését, ki tőle a karthauziak engedélyezésének kieszközöléséért pénzt kért.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 27. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatott buza tiszavidéki 76—81 kg. 9.05—10.—5 K.; búnsági 76—79 kg. 9.10—9.60 K.; mosoni és győri 76—77 kg. 9.10—9.40 K.; tót felvidéki 75—78 kg. 8.95—9.35 K.; *Rozs*: tót felvidéki 72—74 kg. 6.45—7.10 K.; pestmegeyi 72—74 kg. 6.70—7.— K.; különféle magyar áru 71—73 kg. 6.45—6.70 K. *Árpa*: 6.25—6.50 K. és 5.75—6.10 K. *Tengeri*: 5.45—5.65 K. *Zab* 6.10—6.80 K.; válogatott 7.50 korona.

Bécs, június 27. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 641.50. Magyar hitelrészvény 745.50. Bécsi bankjegysület 279.—. Union-bank 511.50. Ländlerbank 512.25. Osztrák-magyar államvasút részvény 515.25. Déli vasút 79.—. Elbavölgyi vasút 422.—. Északnyugati vasút-részvény —.—. Dohányrészvény 342.—. Rima-murányi vasmű 490.—. Alpesi bányarészvény 416.75. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.20. Osztrák koronajáradék 97.15. Lombard 127.75. Török sorsjegyek 117.37. Német birodalmi márka 117.36. Napoleon d'or 19.03. Szilárd.

Berlin, június 27. (A *Gabonatörszede.*) Buza júliusra 171.75 márka (10.07 korona), szeptem-

berre 169.50 márka (9.94 korona). — *Rozs* júliusra 138.25 márka (8.12 korona), szeptemberre 140.75 márka (8.25 korona). — *Zab* júliusra 136.75 márka (8.02 korona), szeptemberre 136.— márka (8.10 korona). — *Tengeri* amerikai mixed júliusra 109.75 márka (6.44 korona), szeptemberre 110.75 márka (6.50 korona). — *Olaj* októberre —.— márka (—.— korona), májusra —.— márka (—.— korona). — *Spiritusz* 70 márka (árfolyam 117.30 korona per 100 márka.) Irányzat: nyugodt.

Berlin, június 27. (Törszedejeletés.) A mai értéktörszedei forgalom ismét nagyon csendes volt. Az árfolyammozgáson csak kevés változásra ment át. Elmszorgalban emelkedő ki a Hibernia-részvények, melyek több mint 1%-al emelkedtek. Csatlakozólag a Hiberniához, a többi szénrészvény is szilárdul állott, míg kohó-részvények nem tudták megőrizni árfolyamaik állását. Járadékok közül oroszok fedezésére magasabbak, vasutak közül olaszok hazájukra jobban álltak, amerikaiak gyengébbek, bankok csekély figyelemben részesültek. Később Laura-kohó valamivel élénkebb, vonzó árfolyamokkal, épp így felsősziléziai vasrészvények jelentősen emelkedtek. Ultimópenz 4%. Magánleszámitolási kamatláb 3 1/2%.

Berlin, június 27. (Esti forgalom.) 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék 97.50. Osztrák hitelrészvény 201.40. Osztrák-magyar államvasut 136.25. Déli vasut 16.60. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buechsthadradi —.—. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, június 27. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Árfolyamok májusra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 201.10. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 17.—. Német bank 219.40. Disconto —.—. Drezdai bank —.—. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkirchener —.—. Harpeni 202.80. Laura-kohó —.—. Olaszjáradék —.—. Hibernia 206.20. Az irányzat gyenge.

New-York, június 27. (Terménytörszede.) (Zárlat.) *Gyapol*: New-Yorkban helyben 11.25 (11.05), júliusra 10.67 (10.57). Szept-re 10.92 (10.70). New-Orleansban helyben 12.— (11.7/8). — *Pétroleum*: Stand white New-Yorkban 7.95 (7.95). Stand white Philadelphianban 7.90 (7.90). Refined in Cases 10.65 (10.65). Credit Balances at Oil City 1.57 (1.57). — *Zsír*: Western steam 7.35 (7.30). Rohe és Brothers 7.25 (7.27). — *Tengeri* irányzata állandó. — Júliusra 53.5/8 (54.—). — Szept-re 53 1/4 (53.5/8). — Dec-re —.— (—.—). — *Buza* irányzata szilárd. — Píros őszi helyben 108.— (108.—). — Júliusra 89.5/8 (90.5/8). Szeptemberre 85.1/8 (85.3/8). — Dec-re 85.— (85.1/8). — *Májusra* —.— (—.—). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé*: fair Rio 7. sz 7.— (7.—). — *Júniusra* 5.75 (5.75). Szept-ra 6.— (5.95). — *Liszt*: Spring Wheat clears 3.85 (3.85). — *Cukor*: 3.7/8 —.— (—.—, 3.7/8). — *Ón*: 25.62—26.12 (26.—26.45). — *Réz*: 12.62—12.75 (12.62—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, június 27. (Terménytörszede.) (Zárlat.)

Buza irányzata szilárd. Jul-ra 85.1/8 (85.5/8). Szept-re 80.7/8 (81.3/8). — *Tengeri* irányzata állandó. — Júliusra 47.3/8 (47.1/2). — *Zsír*: júliusra 6.92 (7.05). Szept-re 7.12 (7.22). — *Szalonna* short clear 7.87 (7.37). — *Sertésus*: júliusra 11.72 (11.97). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napirend. Kedő, június 28. — Római katedrális: 10.—. — Protestáns: Irenusz. — Görög-orsz. (június 15.): Amész. — Zsidó: Thamusz 15. — Nap két: 3 óra 49 percek. — Nyugszik: 7 óra 44 percek. — Hold két: 7 óra 56 percek este. — Nyugszik: 4 óra 33 percek reggel.

A földmívelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor.

A képviselőház háznagya fogad 11—12 óráig. Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. Belépő-díj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Régiségért nyitva 9 órától délután 1 óráig. A könyvtár történelmi és irodalom-történeti kiállítása megtekinthető 1 korona díj mellett 9 órától délután 1 óráig. — Néprajzi tár (Csillag-utca 3.) nyitva 9 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona. Növénytar (Szechenyi-utca 1.) megtekinthető kutatók számára díjtalanul 9 órától délután 1 óráig. A többi tárak megtekinthetők 9—1 óra között 1 korona belépődíj mellett.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti múzeum nyitva 9—1 óráig. Közlekedési múzeum a Városligetben nyitva 11. óra—12. óra és 3—6 óráig.

Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—12. óra. A földtani intézet múzeuma a Stefánia-aton nyitva 9—1. óra. Belépődíj 1 korona.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 9 órától 12. óraig.

REGÉNY

TIKKASZTÓ NAPOK

— ELBESZÉLÉS —

(2)

I.

Már az utazás is a vonaton, a városból Fernowba, a jószágunkra, egészen olyan szomorú volt, mint amilyenek elképzeltem. Szakadatlan esett, a finom, ferdén zuhogó eső mintha egyenesen el akarta volna mosni a nyarat. Apámmal egyedül voltunk a kupében. Apám nem szól hozzám, elnézett a fejem fölé. Fejét könnyedén az ülés oldalára hajtva, lehunyta a szemét, mintha aludnék. S ha néha-néha hosszú hajlottpillás nehéz szemhéjait felnyitotta, akkor szemöldöke felhúzódott, ami nála a megvetés jele volt. Szemben ültem vele, hosszan előrenyújtottam lábamat és a függöny zsinórjának a bojtjával játszadoztam. Nagyon kicsinynek és nyomorultnak éreztem magamat. Megbuktam az érettségim, nem tudom, a tanároknak micsoda cselészövényei következtében. Az én csaknem tizenhétéves koromban ez kellemetlen volt. Azt mondták rólam, hogy rest voltam és ahelyett, hogy a mamával és testvéreimmel a tenger mellett töltöttem volna pompásan a vakációt, apámmal kellett egymagamban Fernowba mennem, hogy az állítólag elmulasztottakat pótoljam, mialatt ő az ő számadásait lezárja és az aratásra felügyel. Hogy nem lehettem a többiekkel, az kemény csapás volt, egyenesen elvesztett vakációt jelentett. Még rosszabb volt az, hogy egymagamban kellett apámmal a nyarat eltöltenem.

Mi, gyermekek, mindig nagy elfogódottságot éreztünk vele szemben. Sokat volt uton. Ha pedig hazajött, akkor a ház egészen más színt kapott. Valami izgatott ünnepiesség került az életünkbe, mintha vendég lett volna a házban. Ebédhez gondosabban kellett iltözködnünk, az étel jobb volt, a szolgálk izgatottabbak. A szobák egyiptomi cigaretától és erős angol parfümtől voltak illatosak. A mama különben halvány oreáin piros foltok jelentek. Az asztalnál távoli, idegen dolgokról volt szó, olyan helységnevek fordultak elő, mint például Felső-Muszata és emberek, akiket Pallavicininek hívtak. Sokat beszéltek franciául, hogy a szolgálk meg ne értsék! Rosszul éreztük magunkat, ha apám az ő szűrőkék szemével valamelyikünkre ránézett. Éreztük, hogy nincs velünk megelégedve. El is fordult tőlünk rendszeren, szemöldöke felhúzódott és így szólt a mamához: *Mais c'est impossible, comme il mange, ce garçon!* A mama aztán pirult helyettünk. És most egy egész nyáron át ezzel a reám nézve olyan idegen ural legyek együtt, nap-nap után ott ültek egyedül szemben vele az asztalnál.

Nézegettem az apámat. Szép volt, ennek most jutottam világosan a tudatára. Vonásai szabályosak, élesek és tiszták voltak. Bajusza keskeny, nagyon piros ajkakra borult. Homlokán a szemöldökök között három apró, függélyes ránc húzódott, mintha tollkással lettek volna odávésve. Szőke haja göndör volt s csak a halántéka körül deresedett kissé. A keze pedig keskeny és fehér, mint valami női kéz, a csuklóján arany karperec esörgött halkan.

Szép volt mindez, de uristen! milyen kietlen! Nem is szerettem odanézni. Lehunytam a szememet. Hát semmi kilátás sem volt ezen a nyáron egy kis örömrre? De mégis! Hiszen ott voltak a warnowiak, alig félóránnyira Fernowtól. Ott fujdogal majd egy kis vakációs szellő; ott minden olyan csinos és enyhé volt. A néni az ő kanapéján bársonypongyolájával és migrénjével. Aztán a leányok. Elliata idősebb volt nálam és sokkal gögösebb, semhogy olyan magamfajta legényke beleszerethetett volna. De néha, amikor az ő mandula-

metszésü, bársonyos szemével rám nézett, akkor nagyon melegem lett. Akkor aztán az volt az érzésem, hogy valami nagy dolognak kell történnie. Gerda egyidős volt velem és ő belé már régóta szerelmes voltam. Ha rá gondoltam az ő szőke hajfonataira, az ő keskeny arcára, amely oly szelid volt, hogy kék szeme szinte rikitóan sötétnek látszott benne, ha ezt a kék, rózsaszín és aranyos víziót magam előtt láttam, akkor a szívem mélyén fájdalom rezdült meg, amely azonban mégis jólesett. Nagyt kellett sóhajtanom.

— Ha valaki rossz fát tett a tüzre, akkor szedje össze magát és viselje a következményeit — szólalt meg egyszerre az apám.

Riadtan nyitottam fel a szememet. Apám unottan nézett rám, finoman ásitott s így szólt:

— Igazán nem kellemes olyasvalakivel szemben ülni, aki mindig csak sóhajt és az áldozati bárányt adja, amelyet most visznek lemészárolni. Tehát egy kis önuralmat, ha kérem szabad.

Fel voltam háborodva. Alattomban már jó ideje fízsteletlen beszédeket forgattam a fejemben.

— Bizonyára az sem kellemes, — gondoltam magamban — hogy olyasvalakivel legyen mindig az ember, aki tetőtől-talpig mindig végigméregeti az embert, aki, ha megszólal, mindig csak kellemetlen dolgokat mond. Különb is most éppenséggel nem arra az ostoba vizsgálata gondoltam. Gerdára gondoltam és szeretném, ha nem zavarnának meg ebben az élvezetemben.

A vonat most megállott.

— Fernow!

— Na végre! — mondta az apám, mintha csakis én lettem volna oka ennek az unalmas utazásnak.

Az eső megszűnt. A hársak a kis állomási épület körül csillogtak és csöpögtek. A nedves pályán egy csapat kacsa vonult fel szép lassan. Cselédányok álltak a kerítés mögött és bámulták a vonatot. Hársvirág és nedves lomb illata terjengett. Ez meglehetősen szomorúnak tetszett nekem. A vadászkoosi már ott állott a sárgákkal. Kolos bólintgatott felém ernyős sipkája alól. Az öreg Konrád az utiládákat csatolta fel.

— Vigan, grófcoskám — mondta — oda se neki!

Csodálatos, legjobban akkor busulunk, amikor vigasztalnak bennünket. Sirni tudtam volna, amikor Konrád ezt mondta.

— Mehetünk — szólt apám.

Elhajtottunk. A nap lement, az ég tiszta volt, mint a porcellán. A lekaszált réteken ködök uszáltak. A buzafföldeken a fürjek csipogtak. Nagy, vöröses holdkorong emelkedett az erdő fölött. Ég jót tett. Nyugalmasan terjeszkedett a vidék ebben a nyári alkonyatban s mégis úgy éreztem, mintha ezekben az árnyakban, ebben a csöndben álmok és eshetőségek rejtőznének, amelyek a vért forralták fel.

— Bandagékat meg kell látogatnunk Warnowban, — mondta apám — de annyit nem kerülhetsz össze rokonaiddal, hogy a tanulmányaidat aztán elhanyagold. Első a tanulás.

Persze! Éppen most kellett ezt megmondani, amikor egy kellemes, titokzatos érzés kezdte már feledtetni bennem a gondjaimat.

Sötétedett már, amikor a nagyhomlokzatu, egyemeletes falusi ház előtt megállottunk. A mamzell ott állott a lépésen, fekete kendőjét a fejére huzta és aggodalmas arcott vágott. Bizony ő sem örült az érkezésünknek.

A szoba csöndes és homályos volt. Noha az ablakok nyitva voltak, a lakatlan szobák nedves szaga áradt mindenfelől. A tücskök befészkeltek magukat a falakba és hangosan cirpelték. Alaposan dideregtem.

Az ebédő világos volt. Apám hangosan enni kért. Trina, a kis szobalány, aki mindig arcátlan egy teremtes volt, rám nevetett és ezt sugta oda nekem:

— A grófcoskánk rosszul viselte magát, most itt kell nálunk kuksolnia!

Az érettségi-história tehát már a szobalányig is eljutott. Éreztem, hogy éhes vagyok. De hogy ott ültem szemben apámmal a nagy magányos ebédőben, ez olyan kisértesnek tetszett nekem, hogy nem izlett az étel. Apám úgy tett, mintha ott sem lettem volna. Sok portoi bort ivott, egyenesen maga elé nézett, mintha a távolba meredt volna a szeme. Néha-néha úgy rémlett nekem, mintha mosolyogni akart volna, de aztán pislogni kezdett mindig hosszú szempilláival. Ugyancsak barátságatlan volt a helyzet! Aztán hirtelen eszébe jutottam neki.

— Holnap — mondta — megcsináljuk az alkalmas napi beosztást. A nélkül persze, hogy a tanulásban akadályozzon, kívánom, hogy a testgyakorlást se hanyagold el. Mert... — egy kicsit elgondolkozott — mert bukársra nem telik.

— Miből? — szaladt ki a számon legnagyobb sajnálatomra.

Apám, úgy látszik, egész természetesenek találta ezt a kérdést. A szivarját rágtá, aztán kissé elgondolkozva így szólt:

— Az életből.

Ismét kinos hallgatás állott be, amelyet apám csak egyetlenegyszer szakított félbe ezzel a megjegyzéssel:

— Rossz szokás az, kenyérgalacsinokat gyurni az asztalnál.

Jó! Nekem ugyan nem volt fontos, gyúrok-e, nem-e, kenyérgalacsinokat az asztalnál! Végül bejött az ispán, megtöltötte a szobát bagariabóreszimájának a szagával, beszélt trágyáról, orosz munkásokról, szarvasmarhák-ról, csupa békességes jószágról, amelyek mind odakünn aludtak a holdfényben. Szórakozottan figyeltem oda és álmosan pislogtam bele a gyertyába.

— Mehetsz aludni — mondta az apám. — Jó éjszakát. Holnap pedig szeretetreméltóbb arcot óhajtok látni.

Magam is, gondoltam magamban elkeseredve.

Szobám a ház végében volt. Hallottam, amint szomszédságában az üres szobákban a padló recsegett. A tücskök cirpelték, mintha ezernyi buzgó apró lényecske reszelte volna a láncait. Ablakaim a kertre néztek és tárva-nyitva voltak. A lilimok fehérén villogtak ki a homályból. A hold magasabba hágott és a gesztenyefák lombján át sárga foltokat vetett a pázsitra. Lenn, a park tavában a békák kurtyoltak. Aztán egy hatott el még hozzám, amonnan a faszorok homályából mély leányhang, amely dalt énekelt, nyújtott hangok hosszú egyhangú sorozatát. A szavakat nem értettem, de mindegyik strófa ezzel végződött:

— Rai-rai-rah-r-a-h...

Ez kietlenül és szomorúan hangzott. Sirnom kellett. És ezenközben jól esett, hogy elgöribíthettem a számát, mint valami gyermek. Aztán lefeküdtem és átengedtem magamat, hogy álomba ringasson a park messzeségéből érkező énekhang:

— Rai-rai-r-a-h...

II.

Odatoltam az asztalt az ablakhoz és felütöttem a könyveket, mert „tanulmányi idő volt éppen”, amint apám mondani szerette. Künn a nap egető sugarai tüzték le a virágágyakra. A lilimok és a rózsák illata forrón áradt be hozzám és elbódított, mint valami nagyon édes, meleg ital. A mellett minden olyan rikitóan világolt. A gladiolák lángoltak, mint a tűz, a sarkantyúvirágok buján sárgállottak. A porond esillámolt. És minden mozdulatlan volt az izzásban, renyhe és tétlen az álmos zümmögés közepette, amely a levegőt betöltötte. Tagjaim ellankadtak. Elöttem a könyv kellemetlen iskolaszagot árasztott. A világért sem tudtam volna bele-nézni. Még gondolkozni sem tudtam, még álmaim is elmosolyodtak és elámosodtak.

— Gerda... Gerda... — ez suhant át az agyamon.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 46.50 korona pénzben, 47.50 korona áruban. — Bécsben a kontingentált készruha 46.60 korona pénzben, 47.— korona áruban.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt jelentése.) Ma az üzletmenet csendes volt, mint az a hét első napján lenni szokott, gyümölcs is kevesebb érkezett a piacra, az árak változatlanul jók. A mai árról a következőkben számolunk be: Marhahas eleje budapesti vágás, 108—116, hátulja 112—120, vidéki eleje 85—96, hátulja 90—108 fillér kg.-ként minőség szerint. — Vidéki öltött borju bőrben, hosszan súlylevonás nélkül 90—100 fillér kg.-ja. — Özek 150—160, vadsertés 70—90 fillér kilogrammja nagyság szerint. — Sertésruh szalonna nélkül 120—128 fillér kg.-ként. — *Élőbaronfi*: rántani való csirke 120—180, sütni való 160—200, tyúk 220—280 fillér páronként minőség szerint. Hízott kacsa 400—470 fillér párja. Öltött hizott liba jegelve kilogrammja 120—130 fillér. — *Tojás*: I. rendű tojásért 56—57 koronát fizettek eredeti ládánként. — *Gyümölcs*: pöszmété 10—12, ribizke 10—20, meggy I. befőzni való 32—36, II. 16—24, cseresznye befőzni való I. 40—50, II. 12—20, olasz őszibarack 56—80, magyar kajszin-barack 24—40, árpával érő körte 30—32 fillér kilogrammonként minőség szerint. — Hazai sárga új burgonya 11.—, rózsza 5.—6.—, fehér olasz burgonya 9—10 korona mázsája vaggontételekben, tök 100 darab 10—12 korona, nagyság szerint. — *Tejtermékek*: szövetkezeti teavaj 180—210, főzővaj 140—150, friss tehénturó 12—16 fillér kilogrammja.

Juhvásár. (A budapesti marhavasártéri vásárpénztári részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 1617 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 50 f.-től 54 f.-ig kivételesen — kg.-ként, (vagy 40.— K.-től 49 K.-ig páronként), középminőségű ürü — 44 f.-től — 49 f.-ig, kivételesen — f. kg.-ként vagy 35.— K.-től 39 K.-ig páronként, kosokért — f.-től — f.-ig kivételesen — f.-ig vagy — K.-től — K.-ig, középminőségű gypjas — f.-től — f.-ig kivételesen — f. kg.-ként vagy — K.-től — K.-ig páronként, kosok legjobb minőség — f.-ig páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként — korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — f. kg.-ként kiv. f., (— — — — — K.-ig páronként), kiselejtett juhokért 42—43 f. kg.-ként (25—32 K. páronként), kosokért — fillér kg.-ként (— — — — — korona páronként). — Az irányzat élénk volt. Az árak változatlanok maradtak.

Sertés-konsumvásári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közigazgató intézősége.) Junius 27-én. Felhajtás összege 845 drb sertés, — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány 140 darab sertés, 14 darab süldő, összesen 985 darab sertés, 14 darab süldő. Eladatott 790 darab sertés, — darab süldő. Eladatlan maradvány 195 darab sertés, 14 darab süldő. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyzettek: Zsirsértés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül 88—90 K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig 88—89 fillérig, II. rendű selejtezett 88—89 fillérig, kanló 84— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 90—94 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 84—93 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 80—88 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussértés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fillérig, süldő —100 fillérig, malac 40 kilogrammig —100 fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban értendők.

Bécsi vágómarhavasár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárosarnokban ma megtartott marhavasárra felhajtott 3279 darab magyar, 308 galíciai, 33 darab bukovinai, 378 darab németországi szarvasmarha.

Felhajtás: kilogrammonként élsúlyban magyar hizőkök 76—80 K., I. rendű minőségű 82.— — K., kiv. — fillér, II. minőségű 68—73 fillér, kiv. III. minőségű 58—67 fillér, galíciai hizőkök — fillér, I. minőségű 76—80, kivételesen 82 fillér, II. minőségű 70—75 fillér, III. minőségű 66—69 fillér; német hizőkök — fillér, I. minőségű 80—85, kiv. 86—87 fillér, lelegeje — fillér, II. minőségű 70—80 fillér, III. minőségű 64—69 fillér. Silányabb minőségű hizőkök 52—58 fillér, parasztoők — fillér, levágott ökök — fillér. Bika 64—82 K., kivételesen —84 K., tehén 58—72 K., kivételesen — K., bivaly 64—58 K. Az árak métermázsánként, élsúlyban értendők, fogyasztási adóval együtt.

Bécsi sertésvásár. Bécs, június 27. A holt napi sertésvásárra előreláthatólag 5400 zsirsértést és 5000 fiatal sertést fognak felhajtani.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 27.

Jó kínálat és ugyanolyan kereslet mellett készruha csendes irányzatú volt; elkelt 32.000 métermázsza nagyobbára változatlan áron. — Rozs szintén változatlan csendes kis forgalom mellett; új rozsban 6.40—6.50 koronát ajánlanak budapesti paritásra.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 250 mm. 80 k. 9 K. 17½ f., 100 mm. 82 k. 9 K. 47½ f., 2940 mm. 80 k. 9 K. 42½ f. december 20-iki szállításra, 200 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 200 mm. 81 k. 9 K. 42½ f., 200 mm. 81 k. 9 K. 42½ f., 300 mm. 80 k. 9 K. 42½ f., 100 mm. 81 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 37½ f., 100 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 30 f., 150 mm. 80 k. 9 K. 30f., 200 mm. 79-8 k. 9 K. 45 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 79-3 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 78-5 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 78-5 k. 9 K. 20 f., 4000 mm. 78 k. 9 K. 97½ f.

Makói: 300 mm. 79 k. 9 K. 40 f. **Hódmezővásárhelyi:** 6900 mm. 79-5 k. 9 K. 45 f. **Pestmegyevidéki:** 100 mm. 80 k. 9 K. 35 f., 200 mm. 80 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 78-5 k. 9 K. 15 f., 800 mm. 78-3 k. 9 K. 25 f., 2500 mm. 77 k. 9 K. 10 f.

Bácsalmási: 1800mm. 75-8 k. 9 K. 05 f. **Bánsági:** 300 mm. 78 k. 9 K. 15 f., 900 mm. 75-3 k. 8 K. 70 f.

Beckereki: 4600 mm. 77-3 k. 8 K. 80 f. **Mind három hónapra.**

Rozs: 500 mm. 6 K. 57½ f., 100 mm. 6 K. 47½ f. mindkettő három hónapra, 500 mm. 6 K. 42½ f., 100 mm. 6 K. 30 f., utóbbi kettő készpénzfizetéssel paritásra.

Árpa (romániai): 4000 mm. 5 K. 82½ f., három hónapra.

Zab: 100 mm. 6 K. 10 f. **Tengeri:** 250 mm. 5 K. 22½ f., 200 mm. 5 K. 22½ f.

Készpénzfizetés mellett. A készruha hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Októberi zab	6.08— 6.09
Repcse augusztusra	—
Délután fél 5 órakor zárul:	
Októberi buza	8.84— 8.85
Októberi rozs	6.61— 6.62
Októberi zab	6.07— 6.08
Juliusi tengeri	5.17— 5.18
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.52— 5.53

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde minden üsztönzeshányi következtében üzletlenül folyt le és árfolyamok mérsékelten engedtek.

Valuta és ércáru változatlan.

Előtözsde. Gyengült. Osztrák Hitelrészvény 643.—642.75. Magyar Hitelrészvény 646.50. Osztrák-magyar államvasút 635.—. Rimamurányi vasmű részvény 489.50 korona.

Déli tözsde. Csendes. Zárultak: Osztrák hitelrészvény 642.50—642.—. Magyar Hitelrészvény 746.50—746.—. Osztrák-magyar államvasút 634.75—634.25. Rimamurányi vasmű részvény 489.50. Közúti vaspálya-társaság 573.50. Városi villamos vasút 330.—. Magyar koronajáradék 97.20 korona.

A helyi értékek piaca nyugodt. Kötötték: Hazai bank részvénytársaság 211.— korona.

A prémiumüzletben díjbezírással fizettek: Osztrák Hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. június hó végére 18—20 korona.

Utőtözsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 641.90.—. Magyar Hitelrészvény 746.25. Leszámlítóbank részvény 449.50. Rimamurányi vasmű részvény 489.50. Osztrák-magyar államvasúti részvény 633.—. Közúti vaspálya részvény 330.—. Városi villamos vasút 573.50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.		Pénz		Áru	
a) Magyar Államadósság.					
Aranyl. med.	118.—	118.50	1870. áll.ny.-k.	208.—	210.—
Koronajáradék	97.15	97.55	200 K.-ás	—	—
Koronaj. ultim.	—	—	Magy. földt.	98.50	99.50
Koronaj. ultim.	97.15	97.35	Hörv.-sal. jela.	—	—
Koronaj. 84/90	82.—	82.—	Földv. kötv.	98.—	99.—
Vaskap.-köt.	—	—	Tissai nyer.	160.—	163.—
b) Osztrák Államadósság.					
Koronaj. máj.	99.—	99.50	Papírj. feb.	99.50	100.—
-nov.	—	—	aug.	99.30	99.70
c) Egyéb nyilvános kölcsönök.					
Budapest főv.	96.—	96.75	Temes-Béga-	98.—	99.—
1897. évközl.	—	—	társulat 4½	—	—
Bankok.					
Angol-osztrák	277.—	279.—	M. jelr. hitelb.	—	—
bank	—	—	Ugyanaz jul.	—	—
Első magyar	342.—	346.—	M. keresk. r.t.	500.50	501.—
bank	—	—	Magy. r.t.	650.—	660.—
Magyar hitelb.	138.—	138.—	M. leszáml. bank	—	—
Hazai bank	210.—	212.—	Ugy. jul. med.	449.50	450.50
Hermes m. ált.	—	—	M. tők. közp.	—	—
váltóul. r.-t.	240.—	260.—	jelzálogb.	1080.—	1070.—
Magyar hitelb.	—	—	Osztr. hitelb.	—	—
Ugyanaz jul.	—	—	Ugy. jul. ult.	642.50	642.50
Magy. r.t.	746.—	746.50	Osztr.-magy. b.	1615.—	1625.—
M. agr. és járb.	460.—	460.—	Pesti m. keresk.	2750.—	2760.—
kedelmi bank	—	—	Osztrálysarj. r.-t.	1800.—	1850.—

Közlékekémi vállalatok részvényei.

Adria* tengh.	474.—	475.—	Bpest-Ujpest-	170.—	180.—
Bpesti közúti	—	—	rákosp. vill.	—	—
vaspálya 9/0	—	—	Déli vasút	—	—
Ugy. jul. med.	573.—	574.—	Ugy. jul. ult.	78.50	79.50
Bpesti közúti	—	—	Duna-öböljár.	835.—	845.—
vp. élv. jegy	350.—	360.—	Kassa-öböljár.	378.—	388.—
Bpesti vill. vá-	—	—	Osztr.-magyar	—	—
rosi vp. 1903.	380.—	380.50	Államvasút	—	—
Bpesti vill. vá-	—	—	Ugy. jul.-ra	684.25	684.75
rosi vasút	—	—	—	—	—
Ugy. élv. jegy.	110.—	115.—	—	—	—

Bányák és téglagyárak.

Északm. kősz.	225.—	228.—	M. ált. kőszérb.	278.—	282.—
Felsőm. bányá-	—	—	M. kerámiai	139.—	143.—
és kohó	400.—	405.—	Salgótarján	632.—	636.—
Istv.* tégl. gy.	100.—	105.—	Ujvári téglá- és	—	—
Kőbány. gözgt.	940.—	980.—	mészégető	320.—	325.—
Magy. aszfalt.	181.—	193.—	—	—	—

Különléle vállalatok részvényei.

Ált. vág. kőb.	600.—	630.—	Hungaria*mű-	—	—
Bpesti ált. vill.	310.—	315.—	trágya	215.—	225.—
Bettlőntöd. r.-t.	205.—	215.—	Kőbányai póig.	—	—
Gyapjum.-gyár	550.—	—	serfőző	275.—	282.—
Részvényserf.	2850.—	2400.—	M. cukoripar	1500.—	1500.—
Sertéshizl. r.-t.	475.—	485.—	M. villamosg.	282.—	289.—
Építőipar-gyár	210.—	220.—	Nemzetk. vil-	—	—
Flameti ritzab.	2600.—	2703.—	lamosg.	668.—	670.—
Gschwind-telep	—	—	Nemzetk. vág-	—	—
szeszgyár	925.—	975.—	gonk. 5/0	500.—	520.—
—	—	—	Royal-szálló	—	—

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Első m. gazd.	150.—	168.—	Nicholson	305.—	315.—
gépgyár	177.—	178.—	Rimamurányi	—	—
Danubius	3170.—	3220.—	Ugy. jul.-ra	489.25	489.5
Ganz	—	—	Schlick	350.—	360.—

Biztosító-társaságok.

Bécsi biztosító	430.—	440.—	M. jég- és vízv.	316.—	319.—
Bécsi élet- és	—	—	birt.	240.—	250.—
járulékbizt.	685.—	650.—	Nemz. baleset	2250.—	2360.—
Első magy. ált.	825.—	830.—	Pannónia vízbizt.	—	—
Fonctiere	242.—	241.—	—	—	—

Malmok.

Concordia	180.—	190.—	Henger	800.—	820.—
Első budapesti	1030.—	1080.—	M. m. és sűtők	875.—	885.—
Friszbet	430.—	485.—	Victoria	470.—	480.—
Lujza	220.—	230.—	—	—	—

A határidőszület folyamán a következő

októberi buza	8.96—8.98—8.91
októberi rozs	6.72—6.68
októberi zab	5.19—5.17—5.18
Juliusi tengeri	5.19—5.17—5.18
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.53—5.52
októberi zab	6.11—6.07—6.08

Déli egy órákor a következő záróárakat

októberi buza	8.90— 8.91
októberi rozs	6.67— 6.68
októberi zab	5.17— 5.18
Juliusi tengeri	5.17— 5.18
Augusztusi tengeri	—
Májusi tengeri (1905)	5.52— 5.53

Takarékpénztárak.

Felvértel	223.	224.	Magy. Ált. tkp.	565.	575.
Bpesti III. ker.	200.	220.	Orsz. közp.	1563.	1580.
Bpesti-Érsekv.	212.	220.	Pesti hazai	21400.	21500.
Bpesti tkp. és			Ugy. tal. jop.	15225.	15225.
orsz. zálogk.	418.	421.	Ugy. t. toria	7725.	7800.
Egyes. bpesti	2900.	2920.			

Sorsjegyek

Basilisa	19.30	21.50	Olasz vörös-k.	42.	44.
Ugy. o. felhüb.	21.	23.	Ugy. o. felhüb.	45.	47.
Készvárosi	510.	525.	Orsz. vörös-k.	54.	56.
70-szvt.	10.	11.	Oszták hitel.	465.	475.
Ugy. o. felhüb.	10.	11.	Pályi	160.	170.
M. vörös-ker.	26.	28.			
Ugy. o. felhüb.	29.	31.			

Pénzmekek

M. vagy oszt.			Német bír. b.		
arany vert	11.35	11.43	Jegy (100M.)	117.30	117.60
M. vagy oszt.			Francia bjegy	95.02 1/2	95.32 1/2
arany kbr.	11.27	11.33	Olasz bjegy	95.02 1/2	95.32 1/2
20 fr. arany	18.98	19.03	Román bjegy	94.30	96.05
10 márk. arany	23.44	23.54	Szerb bjegy	62.25	68.25
			Rabel	233.	254.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosán a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 42.—49.— korona, vörös aprószemű 36.—40.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű 43.—45.— korona, nagyszemű 46.—50.— korona. Disznózsír: budapesti 61.—61.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 50.50—51.— korona, 3 darabos 53.50—54.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona, azonnali szállításra. Szerbiai, szokás szerinti minőség — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlavóniai 12.50—13.50 korona, szerbiai 10.50—11.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A tőzsdén kívül álló köröknek részvétele a forgalomban a mai előtőzsdén nagyon érezhetővé vált, ami a piacot nyugodt magatartásra ösztönözte. A tőzsde általában kedvetlen hangulata rányomta bélyegét a déli tőzsdére is, mely nagy üzleti csőd közepette folyt, miközben az árfolyamok alig változtak.

Zárlat tartott.

Bécs, június 27. (Magyar értékek zárlata.) 4-20 papíráradék 99.20. 4-20 ezüstáradék 99.05—99.80. 40-os osztrák aranyáradék 117.85. Osztrák koronaáradék 99.20. 1860. sorsjegy 151.60. 1864. sorsjegy 257.—. Osztrák hitelsorsjegy 462.—. Osztrák hitelrészvény 641.—. Angol-osztrák bank —. Unionbank 514.50. Bécsi bankgyesület 511.90. Osztrák Länderbank 425.25. Osztrák-magyar bank 1607.—. Osztrák-magyar államvasút 633.—. Déli vasút 78.50. Elbavölgyi vasút 421.—. Dunagőzhajózási társaság 844.—. Alpezi részvény 416.50. Dohányrészvény 342.—. 20 frankos arany 19.02. Cs. kir. arany (vert) 11.32. Londoni váltóár 239.32. Német bankváltók 117.40. Lípót-kohó 345.—. Bécsi Tramway Litt B. —. Bécsi Tramway Litt A. —. Osztrák Lloyd 675.—. Török sorsjegy 127.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 27. (Zárlat.) 4-20 papíráradék 100.40. 4-20 ezüstáradék 99.25. 40-os osztrák aranyáradék 100.60. 40-os magyar aranyáradék 99.75. Elbavölgyi vasút —. Osztrák hitelrészvény 201.40. Magyar koronaáradék 97.50. Déli vasút 16.90. Osztrák-magyar államvasút 136.—. Károly Lajos vasút —. Kassa-oderbergi vasút —. Orosz bankjegy 216.—. Bécsi váltóár 85.15. 40 új orosz kölesön 91.40 Magyar vasuti beruházási kölcsön —. Török dohányrészvény —. Alpezi bányarészvény —. Olasz áradék 103.60 Disconto Commandit 187.40 Magyar hitelbank —. Általános villamosági Edison 217.—. Dynamit Trust 163.10. Gelsenkircheni 217.—. Harpeni 203.30. Laurakohó 248.75. Az irányzat gyengült.

Páris, június 27. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —. Új török-konzol 85.87. Egyiptomi áradék —. Osztrák Länderbank —. Párisi bankrészvény 11.55. 30-os francia áradék 97.75. 40-os spanyol áradék 87.75 30-os új törleszhető

járadék 98.75. Crédit foncier de France 689.—. Alpezi bányarészvény —. 40/0 1890. román kölesön —. Görög kölesön 236.—. Váltó Olaszországára 1/10. Váltó Amsterdamra 206.37 Váltó Brüsszelle 0/100. De Beers 482.—. Chartered 44.25 50/0-os bolgar kötelezvény —. Magyar aranyáradék 101.70 Déli vasút —. Váltó Londonra 252.05 Osztrák aranyáradék 100.70. Török sorsjegy 122.75 Meridional vasút —. 40/0-os olasz áradék 104.35. Ottoman-bank 586.—. 30/0-os francia-áradék 97.75. Osztrák földhitelintézet —. Déli vasút elsőbbségi kötvény 319.50. 40/0-os 1896. román kölesön 86.25. Dohányrészvény 376.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 122.25. Rio 131.5.—. East Rand 189.50. Randfontein 74.75. Magyar jelzálogbank 529.—. Az irányzat báyadt.

Frankfurt, június 27. (Zárlat.) 4-20/0-os papíráradék 100.10. 40/0-os osztrák aranyáradék 100.60. 40/0-os magyar aranyáradék 99.65. Osztrák hitelrészvény 201.80. Osztrák-magyar államvasút 136.20. Északnyugati vasút —. Bustiehradi vasút —. Londoni váltóár 203.85. Bécsi bankgyesület 129.50. Villamos részvény —. 30/0-os magyar aranykölcsön 83.10. 4-20/0-os ezüstáradék 100.10. Osztrák koronaáradék 99.70. Magyar koronaáradék 97.45. Osztrák-magyar bank 115.90. Déli vasút részvény 17.10. Elbavölgyi vasút —. Bécsi váltóár 851.33. Párisi váltóár 809.33. Unionbank részvény —. Alpezi bányarészvény 211.50. Az irányzat nyelhe.

Hamburg, június 27. (Zárlat.) 4-20/0-os ezüstáradék 99.70. 1860. sorsjegy —. Déli vasút 16.50. 40/0-os Osztrák aranyáradék 101.10. Osztrák hitelrészvény 201.60. Osztrák-magyar államvasút 135.70. Olasz áradék 103.10. 40/0-os magyar aranyáradék 99.50. Az irányzat esőndes.

A budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 27. A sertesüzlet irányzata: változtaltan. A) **Hízott sertések ára:** I. A) Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 110—112 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 112—113 fillérig. Fialat könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 k.-grammig terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 106—108 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 108—109 fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 110—111 fillérig.

Sertésleltés szám: 1904. június 25. napján volt készlet 37.818 darab. — 1904. június 26. napján felhajtott 986 darab. 1904. június 24. napján elszállított 1146 darab. 1904. június 27. napján maradt készletben 37.658 darab.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Június 27. —

Állomások	Levegőmag. mm.	Hőmérséklet C°	Szél irányja és erője (1-10)	Felhőzet (1-4)	Csapadék (mm.)		Hőmérséklet	
					(1-4)	(1-4)	mx.	mn.
Alma-Salátina	58 8	15 5	ÉNY 1	4	15	28	13	
Késmárc	60 7	14 0	ÉK 1	3	1	—	—	
Budapest	60 4	16 4	—	4	16	25	15	
O-Gyál	61 0	14 6	ÉNY 1	2	17	20	14	
Herény	61 1	15 8	ÉK 2	2	33	21	13	
Zágráb	62 7	16 0	ÉK 2	1	—	—	—	
Flusze	—	—	—	—	—	—	—	
Pécs	61 4	16 9	ÉK 2	4	6	27	15	
Debreczen	59 5	15 3	—	4	9	27	14	
Szeged	60 8	16 5	ÉK 2	4	9	27	15	
Arad	59 9	17 0	ÉNY 4	3	3	28	16	
Temesvár	59 2	16 0	ÉNY 4	3	2	31	16	
Kolozsvár	59 3	16 0	DNV 2	4	5	31	13	
Vajda-Hunyád	58 5	22 0	DK 1	1	—	30	17	
Nagyszobon	57 9	18 5	DNV 2	2	1	28	15	
Bécs	61 8	15 4	ÉNY 2	0	14	16	13	
Prága	62 4	13 6	DK 1	1	—	21	11	
Krakó	61 8	15 6	DNV 1	1	—	23	14	
Tarnopol	—	—	—	—	—	—	—	
Bregenz	62 9	13 9	ÉNY 1	3	18	20	12	
Szalburg	63 4	16 0	—	0	12	—	—	
Klagenfurt	59 9	15 0	ÉK 1	4	47	21	11	
Liesina	57 8	25 0	DK 4	0	—	20	22	

Jelek magyarázata: K = kelet, NY = nyugat, D = dél, É = észak. A felhőzet: 0 = egészen árnyalt, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, * = hó, ☁ = zivatar.

Hazánkban a déli határszélök kivételével mindenütt esett az eső, amely a Dunántúlon volt legnagyobb (20—30 mm. fölött), egyébként pedig legtöbb helyen az 5 mm.-t meghaladta. A hőmérséklet az Alföldön és keleten 30 C° fölé emelkedett. Zivatarok délen fordultak elő.

A depresszió a Keleti-tengertől a Finn-öbléire került és nyugot felől Közép-Európába maximum nyomult. A quarneri depresszió Románia felett helyezkedett el, a gónai pedig megmaradt.

Európában az eső gyébrebb lett és a hőmérséklet alig változott. Kihűlés. Változóan felhős idő várható, lényegesen hőváltozással és helyenkint még esővel.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 27. —

Kinevezések. A cs. és kir. közös legfőbb számvevősek Tiroch Ferenc számtanácsesi segédtanácsánossá, — a m. kir. pénzügyminiszter Léway Gyula dohányáruraktári ellenőrt, dohányáruraktári kezeltővé, — a m. kir. igazságügyminiszter Aszmann Emil tőkei kir. járásbírói díjokat, a naszdói kir. járásbírói díjokat, a Somlyó Adolf nagyszőlősi lakos, végrehajtói irnokokat a bethleni járásbírói díjok végrehajtóvá nevezte ki.

Áthelyezések. A temesvári kir. törvényszék elnöke Dobunda Demeter temesvári kir. törvényszék és Horváth József temesvári kir. járásbírói díjok hivatalszolgálatát, — a m. kir. igazságügyminiszter Demeter Gyula kassai kir. javítóintézeti családőt és Krenkó István székesfehérvári kir. javítóintézeti családfőnökeket kölesönösen áthelyezte.

Pályázatok. A kapronceai adóhivatalnál szolgálatra július 15-ig, — az aradi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi szemlési állásra 14 nap alatt, — Bacsodrog vármegyéjében Palonay tisztviselői posztamesteri állásra július 10-ig, — az újvidéki adóhivatalnál szolgálatra július 31-ig, — a törökbeesi járásbírói díjok alállásra 2 hét alatt, — a szilgyesi járásbírói díjok alállásra 2 hét alatt, — a lippai járásbírói díjok alállásra 4 hét alatt, — a selmecbányai bányagazgatóság mellé rendelt számvevőszék számtanítói állásra 2 hét alatt, — az őbesei adóhivatalnál adótanács alállásra 14 nap alatt, — a beregszászi ügyészségnél ügyészi állásra 2 hét alatt andok be a kérvények.

Vizállás.

Jun. 27.		Jun. 25.		Jun. 27.		Jun. 25.	
méter		méter		méter		méter	
Ión	Schling	2.28	2.02	Tisza	M. Szeged	0.95	0.93
Duna	Fassau	3.02	2.85		Mezőhegy	0.17	0.17
	Luz	0.25	0.28		V. Kármány	0.73	0.71
	Bécs	0.02	0.32		Tokaj	0.62	0.54
	Pevony	2.03	2.23		Tisza-Füred	0.90	0.64
	Kunárok	2.93	3.04		Szolnok	0.89	0.67
	Budapest	2.52	2.68		Csongrád	1.18	1.04
	Falk	2.16	2.38		Szeged	0.20	0.02
	Mohács	4.44	3.54		T. Bécsre	0.88	1.07
	Gombos	4.66	4.60		Titel	3.02	3.17
	Újvidék	3.78	3.94		Óndóva	1.1	1.1
	Pancsova	2.29	2.50		Topolya	0.22	0.23
	Orsova	3.80	2.94		Bodrog	0.06	0.06
Borja	Magyarfalva	0.66	0.64		Topolya	1.38	1.39
Vág	Zseliz	0.20	0.10		Harad	0.34	0.06
	Trencsén	0.0	0.0		Berettyó	0.88	1.07
	Szered	0.45	0.35		P. Újfalva	0.20	0.25
Rába	Sz. Gotthárd	0.76	0.08		Kőrös	0.85	0.0
	Berár	0.20	0.19		N. Várud	0.14	0.09
	Ágyó	2.45	2.56		Belenye	0.42	0.40
Dráva	Zseliz	2.1	1.98		Sajó	0.22	0.10
	Zakány	0.82	0.88		Borosjenő	0.04	0.02
	Bárcs	1.56	1.77		Békés	0.16	0.28
	Eszék	2.95	3.17		Gyoma	0.08	0.01
Mura	M. Szerdab.	1.1	1.10		Gr. Fehérvár	0.22	0.12
Száva	Zágráb	0.56	0.56		Branyicska	0.0	0.28
	Szizrek	0.40	0.57		Soborszin	0.11	0.10
	Mátvölgy	1.28	2.20		Arad	1.22	1.20
Szamos	Devcs	0.38	0.28		Makó	0.22	0.15
	Szatmár	0.12	0.24		Kraszn. N.-Majtény	0.0	0.32
	Kraszn. N.-Majtény	0.0	0.32		Latorca Munkács	0.19	0.15
Latorca	Munkács	0.19	0.15		Latorca Homonna	0.10	0.12
	Latorca Homonna	0.10	0.12		Ung	0.05	0.05
Ung	Ungvár	0.05	0.05				

Dr. FÜREDI
v. kórházi főorvos, katonai-, megyei- és kerületi pénztári főorvos, a Medjide rend lovagja stb.

Titkos betegségek

impotencia, neml és női bajok legguallitáltabb specialistája. Rendel: 9—4, este 7—8; Bpest, IV., Váci-utca 12. Vegyi-és görseői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Méréseket díj.

!! Helyiségváltoztatás !!

Mintán jelenlegi helyiségem a vevők nagy látogatása folytán szádknek bizonyult, emélfogva cipőár-üzlettem szeptember 15-től Múzeum-körút 27 alá helyezem. Addig is régi áruválogatásomban és árúkat igen olcsón ajánlom, mert ezek az árak a végeladási áraknál is kevesebbek.

Férfi-cipő: Borjúbúr, víx, sima vagy betetés... 3.—
Elegáns borjú vagy víx, füzös... 3.20
Szalonlak, sevrő, fekete vagy cugos... 4.—
Boxbúr, cugos vagy füzös 4.—, gombos... 4.50
Sárga, bagriabúr, füzös vagy cugos... 4.—
Pincér-cipő, szegcs, cugall... 4.—
Tisztecipő, lakk vagy sevrő... 1.30
Borjúbúr, katonabakacs 3.50, boxbúr... 4.—
Női-cipő: Zergebúr, cugos vagy füzös... 3.—
Box, sevrő vagy lakk, füzös... 3.50
Box, lakk, sevrő, gombos... 3.50
Sárga vagy drap szarvasbúr, füzös... 3.20
Lakk, szikcs, apangicscipő... 3.20
Sevrő vagy lakk, regattó... 1.80
Lakk vagy bőr, kivagott cipő... 2.60
Sárga, női, füzös vagy cugos... 1.60
Gyermek-, sport- és komotcipők nagy választékban. Megfelelő árú kiserlekek vagy a pénzt visszadom. —
Kérje nagy fényképes árjegyzékemet ingyen és bérmentve.

Agulár Dávid BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6/a.

Schottola Ernő

Bpest, VI., Andrásy-ut 2.

A RUGGYANTA (GUMMI) GYÁRTÁS
MAGYARORSZÁGI MEGALAPÍTÓJA

LEGJOBB MINŐSÉGBEN GYÁRI ÁRON
SZÁLLIT:

Összes gyártmányokat, a gőzcséplőgépez szükséges összes anyagokat és eszközöket, csapágyfém, kenőszelencék olajhoz és sűrű tovetteszirhoz, géphajtószíjakat, vízmentes mozdony- és cséplőgépponyvákat, kazal, repce és kocsitakarókat. Szelepeket, vízmutatók feszmérők, dobsineket. Kenő anyagokat, zsiradékokat és gabonaszakókat. Asbest és gummianyagokat, "ELSŐ SEGÉLY" kötszer szekrényt, mely kötszer szekrény az 1903. évi miniszteri rendeletnek megfelelően, minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban beszerzendő. Legolcsóbb forrása mindennemű sebészeti, betegápolási cikknek "DURIT" légpárnák stb.

ÁRJEGYZÉK KIVÁNTATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Vászon-,

chifon- és damaszt-
árúk, valamint asztal-
és ágyneműek, legjob-
b minőségben olcsó árak-
ban kaphatók.

Menyasszonyi kelengyék 100-tól 1000 forintig.

Auer Ignác fia vászon-, fohérmű és divatárúk gyári raktára
BUDAPEST, VII. ker. Kerepesi-ut 10.
Árjegyzéket, valamint vászonmintákat ingyen küldök.

Alapított 1850.

Kaiser-Borax

Naponkénti használatra a mosóvízben.

A vegyileg tiszta Császár-Borax a legtermészetesebb, legenyhébb és legegészségesebb szepítő-szer a bőre, a vizet megpuhítja, meggyógyítja a keges és tisztaltan bőrt, puhává és fohérré változtatja. Bevált antiszeptikus szer a száj és fogak ápolására és orvosi használatra. Vigyázat a bevásárlásnál! Csak 15, 30 és 75 filleres, vörös kartonokban valódi, kimerítő használati utasítással. **Karton nélküli sokasban kapható!** Továbbá: **Pastu Mack-szappan, Császár Borax-szappan, Lilliom-cs-szappan, Tola-szappan Császár Borax-fogszafa és parfümözött Borax-szappan.** Az egyedüli elállító Ausztria-Magyarország részére: **GÖTTLIEB VOITH, BECS III. I.**

BUTOR

mindennemű, melyen leszállított árban
sürgösen eladó.
Steinberger Manó butoriparosnál, Teréz-körút 40.

Magyar királyi államvasutak
4532/904 számhoz.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1905. éhen, esetleg 1905-1907 éhen szükséges fémnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi július hó 28-án déli 12 óráig beérkezendők, a hatátpénz pedig folyó évi július hó 27-én déli 12 óráig be kellendők.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek valamint a szükséges mennyiségeket felhívó kimentásokat, ugyancsak a költséges szállítási feltételeket a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest Andrásy-ut 73.) megtekinthetik.
Budapest, 1904. június hóban.

FÉRFI és NŐI

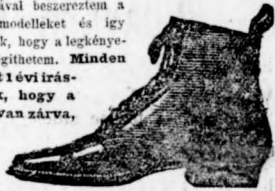
nemi betegségek,
féréngyengeség (impotencia) alapos gyógykezelésére legjobban ajánljuk

DR. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.
Budapest, IV., Kigó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)
Levél útján is biztos gyógyszer.

* Párisi különlegességek. *

Párisban időseim alkalmával beszerzetem a legújabb eredeti párisi modelleket és így abban a helyzetben vagyok, hogy legényesebb igényeket is kielégíthetek. **Minden nalam vásárolt cipőért 1 évi írásbeli jótállást vállalok, hogy a felsőbb repedése ki van zárva, ha GUZI-kenőccsel bekeni, idő előtti elszakadása esetén ingyen megcsinálom.**

Minden vidéki rendelést vagy teljesen portamentesen vagy kívánatra 1 pár elegáns cipő samfát mellékelek ingyen. Nem megfélemlítő kiscserélek vagy a pénzt visszaidom.

Hogy mindenki meggyőződjék világhírű GUZI-kenőcsöm jószágáról, mindenki ki címet velem közli, 1 tégely GUZI-kenőcsöt és több száz eredeti fényképfelvételekkel ellátott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Legpontosabb méretek, ha harisnyában egy papírlapra állva a lábtalp körvonalat lerajzoljuk.

Férfi elegáns vix fűzőcipő	3.50	Párisi divat elegáns sevrő fűzős v. gombos, selyembetessel, női	4.20
Frös vix sima dupla talpjal	3.20	Kivágot kitesztos szalonalak v. linom bőrcipő	2.-
Box bakancs varrott talp, elegáns	4.50	Gyermekcipő, magus, 3 évig	1.-
Feltűnő elegáns szalonalak, fűzős, valódi sevrő bőrszárral	4.50	Zergebőr, magas, gyermek, fűző, szeszetalp, 7 évig	2.-
Elegáns sevrő, női, cugos, vagy fűzős	3.20	1.50, 8-10 évig	2.-
Feltűnő elegáns angol box fűzős, női	3.80		

AGULÁR IGNAC

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.
a Rökus-kórház templomával szemben.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos esztől szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugyesofolyást, sebeket, syphillist és önfertőzésből támadt idegbajokat).

Meglepi az eredmény **FÉRFIUI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA)** még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszer. Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.
Budapest, Erzsébet-körút 12. szám.
Félelmet: bejárt a léposónél. — Külön váróterem.

Rémi József

BUDAPEST,
V., Dorottya-utca 6. sz.

Elsőrangú
cipőáruház.

Többszörösen bebizonyíthatólag bevált gyártmány
Legnagyobb raktár női, férfi- és gyermek-cipőkben.
Különlegesség sport-, utazó- és házi cipőkben.
Egyedüli elárnaifőjeleghíresebb amerikai cipőknek.
HANAN & SON New-York.
Mérsékelt árak.
Rémi József
Budapest, Dorottya-utca 6.
Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Butorok

a legjobb kivitelben úgy készpénzért mint hitelre a legutányosabb árakon kaphatók

Sárkány és Schütz

szécséni
Budapest, VII. Erzsébet-körút 12.
a New-York kávéházzal szemben.

Augusztus hó 26. Erzsébet-körút 26. Zions-pályut.
Augusztus hó 26. Erzsébet-körút 26. Zions-pályut.

FERFIK ÉS NŐKNEK

legmákosabb heveny és idült folyásoknál befeeskedezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a „Sanid labdacok” bizonyított. Egy doboz 100 labdac tartalmazmal és pontos használati utasítással 16 korona. Vidékre utánvétel mellett diszkóten küld a „Magyar Király” gyógyszerár Budapest, V., Marokkó-utca 3. sz. (Erzsébet-tér sarok).

Gyógyítható a sérv?

Mindenesetre, ha jó sérvkötőt viselünk. Eppen ezért jól válogassuk meg a forrást, a honnan a sérvkötőt beszerezjük. A „Pollitzer” által feltalált s legújabbban megjavított **amerikai rendszerű gummi sérvkötő** — amely kizárólagos szabadalmat nyert — a leghíresebb orvosi tekintélyek véleménye szerint a legjobb, mert dacára annak, hogy a sérvet kimozdíthatatlanul visszatartja, kellemetlen nyomást nem gyakorol, úgy éjjel, mint nappal hordható. Sok esetben teljes gyógyulást vont maga után, mit számtalan későnő irattal bizonyíthatunk.

Ára: egyoldalunak . . . . . 7 és 10 frt
kétoldalunak . . . . . 10 és 16 frt

Rendelésnél — amely utánvétellel s titoktartással eszközöltetik — megadandó az övméret, s hogy a sérv mely oldalán van.

Pollitzer Mór és Fia

es. és kir. kiz. szabadalmazott orvosi kötszereszek
Budapest, V/9. Deák Ferencz-utca 10.
Legrégibb cég. Alakult 1858-ban. Árjegyzék ingyen.

KATAPHORESE

Uj gyógymód!
Főülmulthatatlan gyógyhatású

IDEG-, NEMI-,

bőr-, vérbetegségek, bujakóros (syphilla) betegségek, önfertőzés utóhatjai és férfait gyengeségi állapotok impotencia gyökeres gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszórá gyógyszermeivel.

Budapest, Teréz-körút 44., I. emelet.
Dr. Mitzger Tivadar
személyes vezetése alatt nyitva egész nap.
Levelekre díjtalanul válasz.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1904. június hó 28-án.

VIGSZÍNHÁZ.

Csók pirulák.

Bóhozat 3 felvonásban.

Személyek:
 Fronignan Góth
 Odetto Varsányi
 Angèle Kertész
 Bicotné Nikó
 Lavrette Vendrei
 Brackson Szerényi
 Larticol Balassa
 Maxime Sarkadi
 François Bárdi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Casanova.

Regényes nagy operette 3 felv.

Személyek:
 A sátné Szirmai
 A felesége Komlóssy
 Casanova Jakab Raskó
 Napoleon Kovács M.
 Lucy Kápolnai
 III. Richard Balassa K.
 Robespierre Kolesai
 Marat Dóri

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
 Szerdán: Bob herceg.
 Csütörtökön: Szalmaözeveg.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban.

Személyek:
 Monóh, Fzulamit, Aron, Abigail, Absolon, Cingtiang, Bellozár, Jeremiás, Avióndó, Ezriel

Kezdeté 8 órakor

Heti műsor:
 Szerdán: Szulamit.
 Csütörtökön: Szulamit.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szeyer Ilonka mint vendég

Nebántsvirág.

Operette 4 felvonásban.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRÁLYI SZÍNHÁZ.

Főlöszeges férjek.

Bóhozat 3 felvonásban.

Személyek:
 Pataky Ákos Thury
 Lenke, a felesége Batizfalvy
 Terézia Rákosi Szidi
 Irén Bányai
 Réz Barnabás Németh
 Révész Eleonór Szomori
 Miska Gabányi
 Klári Szennyörgyfi

Kezdeté 8 órakor.

Heti műsor:
 Szerdán: Főlöszeges férjek.
 Csütörtökön: Főlöszeges férjek.

VÁROSL. NYÁRI SZÍNHÁZ.

Nyárai Antal és Tanai Frigyes

felépítéssel

A hét Schlézinger.

Látványos énekes bóhozat 5 felv.

Kezdeté 7 1/2 órakor

SZT.-LUKÁCSFÜRDŐ, BUDÁN SZIMFONIA HANGVERSENY

Kezdeté d. u. 5 órakor. Vége este 10 órakor.

ŐS-BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. u. 6 óratól reggeli 4 óráig.

Ma kedden, június 28-án.

A nagy varieté színpadon nagy előadás.

Utolsó hét! Johnson és Dean és az Adler-pár. Utolsó hét!

Színrekerült az Erdő varázsa című nagy látványos idill és a többi nagyszabású attrakció.

FOLIES COMIQUE.

A Torsador és a Kis Garnizóból még csak 6 héten kerülnek előadásra. A szabad területen mindenféle szórakozás.

Katonazené és különféle zenekarok.

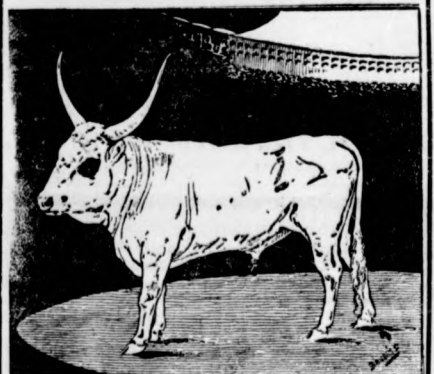
Moulin rouge à la Paris

Cancan parisienne.

Bélepdíj 80 fillér. Kedvezményes jegyek a városi tőzsdéken.

Hétfőn, július 4-én - NAGY AMERIKAI-ÜNNEPÉLY! -

Bikaviadal

„BETYÁR“

magyar bikavál

ma kedden, június 28-án.

Jegyek kaphatók: a Központi Menetjegyirodában és délután 6 óratól kezdve a helyszínen.

A viadalok kezdete este 8 órakor.

Női

mosókémek u. m.: De Lain, francia battiszók, zepihrek és kosmanosi kartonok június 20-tól leszállított árakban kaphatók:

Rosenberg és Quitt

női-divat, vaszon, fehérmemű- és szőnyeg-áruházában

Budapest, Király-utca 32.

FÉLMILLIÓ

korona nyerhető alanti 7 db eredeti sorsjeggyel

ÉVENKENT 12 HUZÁS!
 3 db Józsvy-sorsjegy
 1 darab Bazillia-sorsjegy
 1 db magyar vörös kereszt-sorsjegy
 1 darab olasz vörös kereszt-sorsjegy
 1 db osztrák vörös kereszt-sorsjegy

Legközelebbi huzás már július 1-én.

Ezen 7 db sorsjegyet eladjuk összesen 40 havi 7 kor. 40 filléres részletfizetésre. Már az első részlet beküldésénél kiadjuk a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó tervnyomó részleteket azonnali juttatással. Az első két részlet egyserre való beküldésénél három részletet nyújtunk, egy részletet tehát ingyen.

SZALAI és TÁRSA bankháza

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12, (Dohány-utca sarok.)

Az osztálysorsjáték legutóbbi

400.000 koronás fonyereményét!

is bankháznunk fizette ki veivének.

CIRCUS BEKETOV

Kedden este 1/8 órakor

Legnagyobb szenzáció:

LOOPING THE WHEEL

Szallagmenet a levegőben, előadva Wortley-Bayer Brothers-től. Kolossális nevetést előidéző:

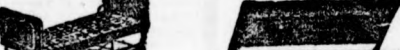
„BIKAVIADAL“

(paródia a híres műtől)

1 kitűnő orosz dal- és táncoperát ALEXANDROFF 5 hölgy, 3 férfi, 1 fu. Ezenkívül a nagy júniusi műsorok legjobb számai.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAP-an PAP-an PAP-an

1 összehajtható vasgőz 3 db

1 kivethető matracal ... 10,00

1 rouge paplan ... 1,80

1 cachmir paplan ... 2,80

1 satin ... 3,40

1 atlasz cachmir ... 3,80

1 selyem atlasz paplan ... 4,80

1 fodros selyem atl. napl. ... 8,50

1 jó vászon paplan lepedő ... 13,50

1 ág ... 2,-

1 ág ... 1,30

1 manell ágylakóró pokróc ... 2,50

1 gyapju ... 5,50

1 jó lopokróc ... 4,80

1 téli pokróc ... 4,60

1 szép fali szőnyeg ... 7,50

1 sordony acél ágylakóró ... 5,50

1 törörfü matrac ... 4,50

1 afrique ... 5,-

1 löször ... 12,-

1 ablak köper függöny ... 3,-

1 tunis ... 1,50

1 gyapju ... 4,50

2 ág, 1 asztalterítő bouret ... 5,50

1 nagy szobaszőnyeg ... 2,50

1 ... 5,80

1 ágylakó I. ... 0,85

1 tapestry ágylakó ... 1,50

1 mtr. jó futószőnyeg ... 40

1 mintázott ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

1 ... 75

A legjobb új és egyszer használt ZSÁK

vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható

FISCHER J. ponyva- és zsák-áruházában

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31-33.

Veszek állandóan, minden mennyiségben, használt és besejtelteket, használt terményeszsákokat.

Ponyvaköleszőnő intézet. Legszolidabb kiszolgálás.

ALAPITVA 1882.

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER,

mely már 2-3-szori bekenés után biztosan hat és a börtök nem árt, a BALASSA-féle valódi angol

UGORKATEJ

1 éves ára 2 kor. Ehhez ugorkaszappan 1 kor., poudre 1,80 kor.

Főszékfűdési Balassa Kornél győzestára

12269 BUDAPEST-ERZSÉBETFALVA 50.

Kapható minden gyógyszeriarban. Főraktár Budapesten: Török

József győrtárban, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

dr. Bigger Led. A Nádor-győrtár, Váci-körút 17. Zoltán

Béla győrtárban, V. Szabadság-út továbbá a következő drog-

győrtárban: Debnay Frigyes, V. ker., Marokkó-utca 2.

Fodor Márton, VII. Király-utca 49., Lux

M. hály. IV., Múzeum-körút 7., Neeruda Ná-

ador, IV., Kossuth Lajos-utca 7., Molnár és

Móser, IV., Koronahéreg-utca 11.

Hajójáratjegyzék.

„ADRIA“

magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság.

Vezerigénynöksége: Hoffmann S. és V.

1904. július havában a következő gőzök indulnak

Fluméből:

H o n n a n Gőzös neve Esedékes

Liverpool) Hull, Newcastle o/T. ... Andalusian ... 1-10

Rouen ... Volturno ... 1-10

New-York ... Bátor ... 1-10

Liverpool) ... Pannonia ... 12

Bordeaux ... Veria ... 6-15

Hamburg) ... Buda ... 5-15

Lissabon, london ... Bzance ... 5-15

Liverpool) ... Kálmán király ... 10-20

Rouen) ... Flaminia ... 15-25

Hull, Newcastle o/T ... Zichy ... 15-25

London) ... Dorro ... 15-25

New-York ... Murillo ... 15-25

Rotterdam, Antwerpen ... Ultonia ... 20

Glasgow) ... Szeil Kálmán ... 21-31

Liverpool) ... Szechenyi ... 21-31

Hamburg) ... Tyria ... 21-31

London) ... Lusitania ... 21-31

Liverpool) ... Jago ... VI/125-VIII/5

Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos) ... Aleppo ... VII/25-VIII/5

A *gal jelölt viszonylatokban a gőzöt Triestet is érinti.

1) A mennyiben a gőzök indulás előtt 8 nappal elegendő rakományt nem jelentett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

H o n n a n H o v á Gőzös neve Esedékes

New-York ... Biume ... Uttonia ... 5

Liverpool) ... Bulgarien ... 1-10

London) ... Oria ... 1-10

Hull, Newcastle o/T. ... Austria ... 1-10

Rotterdam ... Stefania ... 1-10

Rotterdam 1-10

Liverpool) ... Aleppo ... 5-15

Rio de Janeiro ... Triest, Fiume ... 5-15

New-York ... Fiume ... 10

Antwerpen 10-20

Liverpool) ... Rosario ... 10-20

Amsterdam ... Falerina ... 15-25

Bordeaux ... Arad ... 15-25

Rouen ... Jókai ... 15-25

London ... Kolozsvár ... 15-25

Rotterdam ... Nagy Lajos ... 15-25

Amsterdam ... Tibor ... 15-25

Hamburg) ... Balaton ... 15-25

Glasgow ... Bagdad ... 15-25

Liverpool) ... Szent István ... 21-31

Hull, Newcastle o/T. ... Pavia ... 21-31

Fluro 21-31

Középtengeri szolgálat. Fiume-Malta-Olaszország-Dél-

franciaország-Spanyolország vonal. Fiuméből: Mátyás király 7,

Rákóczi 14, Ledvici nádor 21, Andrássy 25-án, Valenciából: Annyó 6,

Kassa 13, Szapáry 20, Mátyás király 27-én.

Flume-északafrikai vonal. Fiuméből: Adria 18, Tizza 29-án,

Tangerből: Tizza 11-én, Adria 25-én.

Tyrrhéniai vonal. Az „Irpád“ nevű első osztályú gyorsgőz

indul minden szerdán délelőtt, m. p. 1904. július 6, 13, 20 és 27-én

Marsóból délután. Minden csütörtök este 8 órakor Genuából

Nápolyba minden szombat délután 4 órakor Nápolyból közvetlenül

Marselleba, m. p.

Jótállás mellett olcsón

BUTOROK

divatos híszobák ... 90 forint és felette

divatos mat. lagot ebédidők ... 75

divatos szalon garnitúrák ... 50

szekrények, ágyak, divánok, székek, asztalok, íróasztalok

és minden fajta egyes butorárszobák igen olcsón.

Modern berendezések igen nagy választékban.

NAGYIMRE

lakberendezési vállalkozó

butorraktára

Váci-körút 9. szám, I. emelet,

Szerencsen-utca sarok.

Pénzkölcsönt

közvetíték leggyorsabban mindenkinek, aki hitelrepetés heti, havi vagy

évi törlesztésre. Ház- és földhitelre I. II. III. helyre, értékpapírra

vagy váltóra, kezessel és kezes nélkül. SPITZER JOSEF keres-

kedelmi- és bankkölcsön-irodája Budapest, Damjanich-ut. 32

M nő úr és hölgy használja a „FEEOLIN“-t.

Kérdezzék csak házirosvást, hogy a „Feeolin“ nem-e a legjobb

kozmetikai szer a kéznek, hajnak és fogaknak? A legbiztosabban

az a „Feeolin“ használatát által. A „Feeolin“ használatát által.

az a „Feeolin“ használatát által. A „Feeolin“ használatát által.

az a „Feeolin“ használatát által. A „Feeolin“ használatát által.

az a „Feeolin“ használatát által. A „Feeolin“ használatát által.

az a „Feeolin“ használatát által. A „Feeolin“ használatát által.

az a „Feeolin“ használatát által. A „Feeolin“ használatát által.

az a „Feeolin“ használatát által. A „Feeolin“ használatát által.

